

STJÓRNARTÍÐINDI A 10 — 1971

15. júní 1971.

181

Nr. 68.

L Ö G

um tekjuskatt og eignarskatt.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Að ég samkvæmt 31. gr. laga nr. 30 14. apríl 1971 um breyting á lögum nr. 90 7. október 1965, um tekjuskatt og eignarskatt, lögum nr. 78 29. desember 1967 og lögum nr. 48 12. maí 1970, um breyting á þeim lögum, hef látið fella meginmál hinna fyrrnefndu laga nr. 30/1971 svo og þau ákvæði laga nr. 78/1967, sem halda gildi sínu, inn í lög nr. 90 7. október 1965 og gef þau út svo breytt.

I. KAFLI

Um skattskyldu.

1. gr.

Hver maður heimilisfastur hér á landi er skyldur til, með þeim takmörkunum, sem settar eru í lögum þessum, að greiða skatt í ríkissjóð af tekjum sínum og eignum.

Nú dvelst maður erlendis um stundarsakir, en bregður eigi heimilisfangi sínu hér á landi, og skal hann þá gjalda skatt eins og hann dveldist að staðaldri í landinu.

2. gr.

Nú er maður eigi heimilisfastur hér á landi, en á hér fasteignir og hefur tekjur af þeim eða af atvinnu eða af sýslan, sem hér eða héðan er rekin, svo sem sjómenn á íslenskum skipum, sem eigi greiða skatt í öðru ríki, og skal hann þá gjalda skatt af tekjum þessum og tilnefna fyrir hlutaðeigandi skattheimtumanni, hver greiði skattgjald hans, enda sé sá maður búsettur á skattsvæði skattheimtumanns.

Sömuleiðis skal sá, er eigi hefur aðsetur hér á landi, en hefur laun, biðlaun eða styrk úr ríkissjóði, eða arð af hlutafé í innlendu hlutafélagi eða innborguðu stofnfé í öðrum atvinnufélögum eða fyrirtækjum, eða tekjur frá öðrum innlendum aðilum, gjalda skatt af þessum tekjum, og skal tekjuskattinum haldið eftir við greiðslu fjárins.

Menn, sem eigi eru heimilisfastir hér á landi, og útlend félög greiða eignarskatt af þeim eignum sínum hér á landi, sem gefa af sér tekjur þær, er um ræðir í þessari grein. Reiknast skattur einstaklinga samkvæmt reglunum í 26. gr. I. Eignarskattur útlendra félaga reiknast samkv. 26. gr. II.

Ríkisstjórninni er heimilt að gera samninga við stjórnir annarra ríkja um gagnkvæmar ívilnanir á tekju- og eignarskatti þeirra erlendra og íslenskra skattaðila, sem eftir gildandi skattalöggjöf ríkjanna eiga að greiða skatt af sömu tekjum eða eignum bæði á Íslandi og í einhverju öðru ríki.

3. gr.

Tekjur hjóna, sem samvistum eru, skulu saman taldar til skattgjalds, enda þótt séreign sé eða sératvinna. Ábyrgjast þau bæði skattgreiðslu og undirrita skatt-

A 23

framtalið. Rétt er því hjóna, er skattgreiðslu annast, eða erfingjum þess að krefjast endurgjalds af hinu eða erfingjum þess á þeim hluta skattsins, er að réttum tölum kemur á séreign eða sératvinnu þess hjóna, er eigi innti af hendi skattgreiðslu.

Nú vinnur gift kona, sem er samvistum við mann sinn, fyrir skattskyldum tekjum, og eiga þá hjónin rétt á því, að dregin séu 50% frá þeim tekjum hennar, áður en skattgjald er lagt á tekjur hjónanna, enda sé teknanna ekki aflað hjá fyrirtæki, sem hjónin annaðhvort eða bæði eða ófjárráða börn þeirra eiga eða reka að verulegu leyti. Nú telja hjónin sér hagfelldara, að tekjur konunnar séu sérstaklega skattlagðar, og geta þau þá krafist þess, að skattgjald sé sett á þau sitt í hvoru lagi samkv. 25. gr. Ómagafrádráttur allur skiptist þá til helminga milli hjónanna. Annar frádráttur en persónuleg gjöld konunnar telst við útreikninginn hjá eiginmanninum.

Þegar gift kona vinnur við fyrirtæki, sem hjónin, annað hvort eða bæði eða ófjárráða börn þeirra eiga eða reka að verulegu leyti, á hún rétt á því, að helmingur launa hennar eða áætlaðs hluta hennar af sameiginlegum hreinum tekjum hjónanna, miðað við beint vinnuframlag hennar við öflun teknanna, verði dregið frá sameiginlegum tekjum hjónanna. Aldrei skal þó koma hærri fjárhæð til frádráttar af þessum sökum en nemur $\frac{1}{4}$ hluta persónufrádráttar hjóna samkvæmt B-lið 1. mgr. 16. gr., sbr. 53. gr.

Eignir hjóna, sem samvistum eru, skulu lagðar saman til eignarskatts, enda ábyrgjast bæði greiðslu.

4. gr.

Börn innan 16 ára aldurs, sem eru á framfæri foreldra sinna (stjúpforeldra, kjörforeldra, fósturforeldra), eru ekki sjálfstæðir skattþegnar. Teljast tekjur þeirra með tekjum foreldra, að undanskildum skattfrjálsum vöxtum samkvæmt 2. mgr. 21. gr. Ef hreinar tekjur barns nema hálfum, persónufrádrætti barns samkvæmt C-lið 1. mgr. 16. gr., sbr. 53. gr., eða lægri fjárhæð, skal telja helming slíkra hreinna tekna til frádráttar hreinum tekjum barnsins. Nemi hreinar tekjur barns meira en hálfum persónufrádrætti barns samkvæmt C-lið 1. mgr. 16. gr., sbr. 53. gr., er skattstjóra heimilt að ákveða barninu skatt sem sjálfstæðum skattþegni, enda komi fram tilmæli um það frá foreldrum. Fallist skattstjóri á tilmæli foreldra um sérsköttun barns, skal ávallt telja foreldrum til tekna af tekjum barnsins fjárhæð jafna hálfum persónufrádrætti barns samkvæmt C-lið 1. mgr. 16. gr., sbr. 53. gr., en hjá barninu það, sem umfram er.

Með tekjum barna, sem eru í foreldrahúsum og eru sjálf skattgreiðendur, telst eigi það framfæri, sem þau fá að nokkru eða öllu leyti hjá heimilisföður, nema það sé endurgjald fyrir vinnu við atvinnurekstur hans.

Eignir barna innan 16 ára aldurs teljast með eignum foreldra (stjúpforeldra, kjörforeldra, fósturforeldra) að undanskildum eignarskattsfrjálsum innstæðum, skv. 1. mgr. 21. gr. Heimilt er þó skattstjóra að ákveða börnum eignarskatt, sem sjálfstæðum skattþegnum, ef tilmæli koma fram um það frá foreldrum.

5. gr.

Tekjuskatt og eignarskatt greiða þessi félög og stofnanir:

- A. Hlutfélög og önnur félög með takmarkaðri ábyrgð félagsaðila. Undanþegin eru þó þau félög, sem verja hagnaði sínum einungis til almenningsheilla og hafa það að einasta markmiði samkvæmt samþykktum sínum.
- B. Gagnkvæm váttryggingar- og ábyrgðarfélög, kaupfélög og önnur samvinnufélög.
- C. Sameignarfélög með ótakmarkaðri ábyrgð félagsmanna, enda sé félagið skráð í firmaskrá og við skráningu afhentur félagssamningur, þar sem getið sé eignarhlutfalla eigenda, innborgaðs stofnfjár, sem eigendur skuldbinda sig til að láta standa óhreyft í félaginu til félagsslita, svo og hvernig félagsslitum skuli

háttað. Enn fremur skal senda skattstjóra vottorð um skráningu og staðfest eftirrit af félagssamningi með fyrsta skattframtali þessara félaga. Hjón ein sér eða með ófjárráða börnum sínum geta ekki myndað sameignarfélag samkvæmt þessari mgr.

Á önnur sameignarfélög skal ekki lagður skattur sem sjálfstæða skattþegna. Eignum og tekjum slíkra félaga skal skipt milli félagsaðila í samræmi við félagssamning þeirra og þær skattlagðar með öðrum eignum og tekjum félagsaðilanna.

- D. Samlög, sem hafa það að meginmarkmiði að annast vinnslu eða sölu á framleiðsluvörum félagsmanna sinna. Þó skulu þau eigi greiða skatt af þeim tekjum, sem skipt er á milli félagsmanna í samræmi við hlutdeild þeirra í afurðasölu eða afurðavinnslu samlagsins og skattlagðar skulu hjá þeim.
- E. Sjóðir, félög og stofnanir, þar með talin sjálfseignarfélög, sem ekki eru sérstaklega undanþegin skattskyldu samkvæmt 6. gr., svo og þrotabú og dánarbú undir skiptum.

Félög og stofnanir, sem um ræðir í 1. mgr. A—E hér að framan og ekki eiga heimili hér á landi, en hafa hér tekjur af eignum eða atvinnu sams konar og um ræðir í 2. gr., skulu greiða skatt í ríkissjóð af tekjum þessum og eignum sem önnur félög.

6. gr.

Þessir aðilar eru undanþegnir tekjuskatti og eignarskatti: Forseti Íslands, ríkisfyrirtæki og ríkisstofnanir og aðrir þeir sjóðir, er standa undir umsjón ríkisstjórnarinnar, sýslufélög, sveitarfélög og fyrirtæki, er þau reka og sjóðir þeirra, íslenzkir kirkjusjóðir, sparisjóðir, sem engan arð greiða stofnendum sínum eða ábyrgðarmönnum, og enn fremur sjóðir, félög og stofnanir, er ekki reka atvinnu eða veitt er skattfrelsi með sérstökum lögum.

Þeir menn, er starfa erlendis í þjónustu hins íslenzka ríkis, skulu undanþegnir tekjuskatti af þeim launum, er þeir fá fyrir slík störf.

Erlendir þjóðhöfðingjar, sendiherrar, sendiræðismenn og erlendir starfsmenn sendisveita annarra ríkja eru undanþegnir tekjuskatti, nema að því leyti sem þeir njóta tekna frá innlendum aðilum, eiga hér fasteignir eða hafa tekjur af þeim, reka atvinnu eða eiga hlut í atvinnufyrirtæki hérlandis. Aðilar þeir, er greinir í þessari málsgrein, eru einnig undanþegnir eignarskatti í samræmi við reglur þær, sem settar eru í málsgreininni.

II. KAFLI

Um skattskyldar tekjur.

7. gr.

Skattskyldar tekjur teljast með þeim undantekningum og takmörkunum, er síðar greinir, alls konar arður, laun og gróði, er gjaldanda hlotnast af eign eða atvinnu eða einstökum verknaði eða atvikum, ef þetta verður metið til peninga-verðs, svo sem:

- A. Tekjur af landbúnaði, sjávarútvegi, siglingum, verzlun, verksmiðjuíðnaði, handiðn, námurekstri og sérhverjum öðrum atvinnurekstri, enn fremur allar tekjur, sem telja má endurgjald fyrir starfsemi í þágu vísinda, lista og bókmennta eða fyrir hvers konar vinnu, greiða eða aðstoð. Til slíkra tekna telst fæði, húsnæði og önnur hlunnindi, sem látnir eru í té í kaupgjaldsskyni.
- B. Tekjur af embættum eða sýslunum, svo sem: Föst laun, aukatekjur, embættisbústaður og önnur hlunnindi, landauragjald, jarðarafnot, endurgjald fyrir skrifstofukostnað (sbr. 11. gr. C). Enn fremur eftirlaun, biðlaun, lífeyrir, gjafir og

styrktarfé. Til skattskyldra gjafa telst meðal annars: Gjafir eða hlunnindi, sem sýnilega eru gefin sem kaupauki, beinar gjafir í peningum eða öðrum skattskyldum verðmætum, sem nokkru nemur, þar með talin afhending slíkra eigna í hendur nákominna ættingja, nema um fyrirframgreiðslu upp í arf sé að ræða, sbr. 10. gr. B. Komi endurgjald fyrir þessar eignir að einhverju leyti, skal meta til tekna mismuninn á því endurgjaldi og áætluðu matsverði hinnar gefnu eignar. Undanskildar skulu þó tækifærisgjafir, nema arðberandi eignir séu gefnar.

- C. Landskuld af leigujörðum og arður af hvers konar hlunnindum og ítökum, leiga eftir lóðir, hús og önnur mannvirki, svo og áætlað gjald af jörðum, ítökum, hlunnindum, lóðum, húsum og öðrum mannvirkjum, sem eigendur eða réttihafar nota sjálfir eða láta öðrum í té til afnota án eðlilegs endurgjalds. Enn fremur leiga af innstæðukúgildum á jörðum, sem eru í leiguabúð, arður af byggingarpeningi, svo og leiga eða arður af lausafé, þar með talin skip og loftför, sem á leigu er selt.
- D. Vextir eða arður af hlutabréfum, eignarhlutum í sameignarfélögum samkvæmt 1. mgr. C-liðs 1. mgr. 5. gr., skuldabréfum og öðrum innlendum og erlendum verðbréfum, svo og vextir af sparisjóðsinnstæðum, útistandandi skuldum og öðrum arðberandi kröfum, sbr. þó B-lið 12. gr. og 2. mgr. 21. gr.

Til arðs af hlutabréfum telst auk venjulegrar arðgreiðslu sérhver afhending verðmæta til hluthafa, er telja verður sem tekjur af hlutaeign þeirra í félaginu. Til arðs telst þó ekki úthlutun jöfnunarhlutabréfa, sem hefur ekki í för með sér breytta eignarhlutdeild hluthafa í hlutafélagi og telst því ekki heldur til skattskyldra tekna hluthafans. Útgáfa bréfanna skal byggð á raunverulegu verðmæti hreinna eigna félagsins, annarra en arðjöfnunarsjóðs eða skattfrjáls varasjóðs. Samanlagt nafnverð jöfnunarhlutabréfanna, miðað við hlutafé félagsins, má ekki vera hærra en svarar til almennrar verðhækkunar frá 1. janúar 1973, eða frá stofnun hlutafélags eða innborgunar hlutafjár eftir þann tíma. Fjármálaráðherra ákveður, hvernig reikna skal hina almennu verðhækkun. Nú selur hluthafi hlutabréf til hlutafélags þess, er bréfin gaf út, og skal þá teljast til arðs hjá seljanda mismunur söluverðs og nafnverðs hlutabréfanna, þ. m. t. nafnverð útgefinna jöfnunarhlutabréfa eða samsvarandi fjárhæð, er heimilt hefði verið að úthluta sem jöfnunarhlutabréfum, og skiptir ekki máli í því sambandi, fyrir hvaða verð seljandi keypti hlutabréfin eða hvenær. Þó skulu ákvæði 1. og 7. mgr. E-liðs 1. mgr. 7. gr. taka til sölu hlutabréfa til félagsins sjálfs, svo lengi sem eða að því marki sem hlutfall eigin hlutabréfa hlutafélagsins við kaupdag fer ekki, þrátt fyrir kaupin, yfir 10% af nafnverði hlutafjár félagsins, þ. m. t. nafnverð útgefinna jöfnunarhlutabréfa eða samsvarandi fjárhæð, er heimilt hefði verið að úthluta sem jöfnunarhlutabréfum. Nú er hlutafélagi slitið samkvæmt VI. kafla laga nr. 77/1921, án þess að um samruna félaga sé að ræða, sbr. 8. gr., og skal þá teljast til arðs úthlutun við félagsslit umfram hlutafé félagsins, þ. e. nafnverð bréfanna, þ. m. t. nafnverð útgefinna jöfnunarhlutabréfa eða samsvarandi fjárhæð, er heimilt hefði verið að úthluta sem jöfnunarhlutabréfum, og skiptir því ekki máli í því sambandi, fyrir hvaða verð hlutabréfin hafa verið seld og keypt. Eigin hlutabréf teljast ekki til eignar. Arður af eigin hlutabréfum hlutafélags telst hvorki til tekna né gjalda hjá því.

Til arðs af eignarhlutum í sameignarfélagi samkvæmt 1. mgr. C-liðs 1. mgr. 5. gr. telst sérhver afhending verðmæta til eigenda eignarhluta, er telja verður sem tekjur af eignarhluta þeirra í félaginu, er nemur hærri fjárhæð en 10% af stofnfé og hreinni bókfærðri eign félagsins, annarri en skattfrjálsum varasjóði, í byrjun þess árs, er úthlutun á sér stað. Úthlutun innborgaðs stofnfjár eigenda við félagsslit telst þó eigi til skattskyldra tekna þeirra.

Til arðs af verðbréfum, svo sem skuldabréfum og víxlum, teljast afföll af sliikum bréfum, og skulu afföllin talin til tekna með hlutfallslegri fjárhæð ár hvert eftir árafjölda afborganatímans.

- E. Ágóði af sölu fyrnanlegs lausafjár samkvæmt 15. gr., þar með talin skip og loftför, sölu verðmæta samkvæmt 4. og 5. tl. A-liðs 15. gr., svo og sölu hlutabréfa og eignarhluta í sameignarfélögum samkvæmt 1. mgr. C-liðs 1. mgr. 5. gr., telst að fullu til skattskyldra tekna á söluári, hafi skattþegn átt hina seldu eign skemur en tvö ár. Hafi skattþegn átt hina seldu eign í tvö ár, en skemur en fjögur ár, skal aðeins helmingur ágóðans teljast til skattskyldra tekna. Hafi skattþegn átt eignina í full fjögur ár eða lengur, telst ágóðinn ekki til skattskyldra tekna.

Ágóði af sölu lausafjár, sem eigi er heimilt að fyrna samkvæmt 15. gr., annars en hlutabréfa og eignarhluta í sameignarfélögum samkvæmt 1. mgr. C-liðs 1. mgr. 5. gr., er að fullu skattskyldur á söluári. Þó skal ágóði af sölu þessara eigna eigi teljast til skattskyldra tekna, ef skattþegn hefur átt eignina í tvö ár eða lengur. Ágóði af sölu þessara eigna telst mismunur á söluverði annars vegar og kaupverði eða kostnaðarverði hins vegar.

Ágóði af sölu fasteigna, þar með talin sala náttúruauðæfa og keypts réttar til nýtingar þeirra, telst að fullu til skattskyldra tekna á söluári, hafi skattþegn átt hina seldu eign skemur en þrjú ár. Hafi skattþegn átt hina seldu eign í full þrjú ár, en skemur en fjögur ár, skulu aðeins þrír fjórðu hlutar ágóðans teljast til skattskyldra tekna. Hafi skattþegn átt eignina full fjögur ár, en skemur en fimm ár, skal aðeins helmingur ágóðans teljast til skattskyldra tekna, en hafi hann átt eignina full fimm ár, en skemur en sex ár, skal aðeins fjórðungur ágóðans teljast til skattskyldra tekna. Hafi skattþegn átt eignina full sex ár eða lengur, telst ágóðinn ekki til skattskyldra tekna. Þó skal ágóði af sölu íbúðarhúsnæðis, sem fyrnt hefur verið samkvæmt E-lið 15. gr., eigi teljast til skattskyldra tekna, hafi skattþegn átt íbúðarhúsnæðið íbúðarhæft í þrjú ár eða lengur.

Hagnaður af sölu fyrnanlegra eigna samkvæmt C-lið 15. gr. skal teljast mismunur söluverðs þeirra annars vegar og bókfærðs verðs þeirra hins vegar, en bókfært verð samkvæmt lögum þessum er heildarfyrningarverð samkvæmt B-lið 15. gr., að frádregnum fengnum fyrningum samkvæmt ákvæðum skattalaga. Þegar fyrnanleg eign er seld, skal á söluárinu telja seljanda til tekna alla fyrningu, sem hann hefur fengið vegna eignarinnar, umfram leyfilega lágmarksfyrningu, ákveðna eftir reglum C-liðs 15. gr. laganna, allan fyrningartímann til söludags, þó ekki hærri fjárhæð en söluhagnaði nemur. Í þessu sambandi skulu hámarksfyrningar skipa, skipsbúnaðar og loftfara teljast lágmarksfyrningar fyrstu þrjú ár eignarhaldstímans, enda sé söluhagnaði varið til kaupa sams konar eigna innan tveggja ára frá sölu. Enn fremur skulu í þessu sambandi allar fyrningar fengnar fyrir gildistöku laga þessara teljast lágmarksfyrningar. Söluhagnaður að frádregnum skattskyldum fyrningum samkvæmt 2. málslíð þessarar málsgreinar telst skattskyldur ágóði samkvæmt 1. og 3. mgr.

Ágóði af sölu fasteigna, sem eigi er heimilt að fyrna samkvæmt 15. gr., og íbúðarhúsnæðis, sem fyrnt hefur verið samkvæmt E-lið 15. gr., telst mismunur á söluverði þeirra annars vegar og kaupverði eða kostnaðarverði þeirra hins vegar. Þó skal heimilt að miða við fasteignamatverð, staðfest á árinu 1971, í stað kaupverðs eða kostnaðarverðs, hafi fasteignin verið í hendi seljanda í árslok 1969.

Nú selur skattþegn sérgreinda fasteign eða mannvirki ásamt eignarlóð eða landi í heild eða hluta, og skal þá heildarsöluverði skipt í sama hlutfalli og þessar einingar eru metnar til gildandi fasteignamatverðs á söludegi. Sama

skal gilda um skiptingu söluverðs mannvirkja eingöngu, sé um að ræða sameiginlega sölu íbúðarhúsnæðis og atvinnurekstrarhúsnæðis. Á sama hátt skal ákvörðuð skipting á kaupverði kaupanda.

Ágóði af sölu hlutabréfa skal teljast mismunur raunverulegs söluverðs þeirra annars vegar og kaupverðs þeirra hins vegar. Kaupverð hlutabréfa í hendi seljanda skal ákvarða sem samanlagt nafnverð keyptra hlutabréfa og þeirra jöfnunarhlutabréfa, sem hann hefur fengið úthlutað eða heimilt hefði verið að úthluta honum, eða raunverulegt kaupverð, hvort sem hærra reynist. Kaupverð hlutabréfa, sem skattþegn hefur eignast við samruna hlutafélaga samkvæmt 8. gr., skal ákvarðast jafnt kaupverði þeirra hlutabréfa, er hann lét af hendi. Þegar ákvarða skal ágóða af sölu hlutabréfa, skal kaupverð hvers hlutabréfs ákvarðað jafnt meðalverði allra hlutabréfa sömu tegundar í hendi sama eiganda.

Falli sala eigna undir atvinnurekstur skattþegns, telst ágóði af sölu þeirra ávallt að fullu til skattskyldra tekna á söluári. Ágóði telst mismunur á söluverði eignanna annars vegar og kaupverði, kostnaðarverði eða bókfærðu verði þeirra hins vegar.

Bætur vegna altjóns og eignarnámsbætur teljast sem söluverð í þessu sambandi. Stafi söluhagnaður af greiðslu bóta vegna altjóns eða eignarnáms, er skattþegni heimilt að dreifa skattskyldum hluta söluhagnaðarins á fimm ár, þannig að með tekjum hvers árs skuli aðeins teljast einn fimmti hluti.

Skattþegni skal heimilt að fresta skattlagningu skattskylds hluta söluhagnaðar um tvenn áramót, afli hann sér eigna, sem fyrna má samkvæmt ákvæðum C-liðs 15. gr., innan þess tíma og fyrni þessar eignir samkvæmt ákvæðum 6. mgr. D-liðs 15. gr., enda noti skattþegn þá eigi heimildarákvæði 9. mgr. þessa stafliðs.

Hafi skattþegn eignast hið selda fyrir arftöku, þar með talda fyrirframgreiðslu arfs, skal við ákvörðun eignartíma samkvæmt þessari grein miðað við samanlagðan eignartíma arfleifanda og arftaka.

Áður en skattskyldur ágóði af sölu eigna samkvæmt þessari grein er ákveðinn, má skattþegn draga frá heildarágóðanum það tap, sem hann kann að hafa orðið fyrir vegna sölu sams konar verðmæta á sama ári.

- F. Vinningur í veðmáli, happdrætti eða því um líku, nema skattfrjálst sé samkv. sérstökum lögum. Fjármálaráðherra er þó heimilt að ákveða, fyrir eitt ár í senn, að vinningar í tilteknum happdrættum teljist ekki til skattskyldra tekna, enda sé öllum ágóðanum af happdrættunum varið til menningarmála, mannúðarmála eða kirkjulegrar starfsemi.
- G. Heiðurslaun, sem islenzkir skattþegnar fá án umsóknar frá innlendum eða erlendum stofnunum fyrir sérstök afrek, skulu aðeins teljast til skattskyldra tekna að einum fjórða hluta, enda séu slík heiðurslaun einungis veitt sama aðila í eitt sinn.

Tekjur þær, sem koma til greina við ákvörðun skattsins, eru skattskyldar án tillits til þess, hvernig þeim er varið, hvort heldur gjaldandi hefur þær sér og skylduliði sínu til framfæris, nytsemdar eða munaðar, til hjúahalds, nema til atvinnurekstrar sé, til þess að færa út bú sitt eða atvinnuveg, til umbóta á eignum sínum eða til að afla sér fjár, til gjafa eða hvers annars sem er.

Skattskyldar tekjur erlendra váttryggingarfélaga, sem starfa hér á landi, telst sá hluti heildarágóðans, sem svarar til hlutfallsins milli iðgjaldatekna hér á landi og iðgjaldatekna af allri starfsemi þeirra.

8. gr.

Sé hlutafélagi slitið þannig, að það sé algjörlega sameinað öðru hlutafélagi og hluthafar í fyrrnefnda félaginu fái eingöngu hlutabréf í síðarnefnda félaginu, sem gagnjald fyrir hlutafé sitt í félagi því, sem slitið var, þá skulu skiptin sem slík ekki hafa í för með sér skattskyldar tekjur fyrir þann, sem hlutabréfin lét af hendi.

Við slíkan samruna félaga skal það félag, er við tekur, taka við öllum skattaréttarlegum skyldum og réttindum þess félags, sem slitið var.

Fjármálaráðherra getur sett nánari reglur um samruna hlutafélaga.

9. gr.

- A. Félög, sem myndað hafa arðjöfnunarsjóð samkvæmt ákvæðum 1. mgr. A-liðs 17. gr., mega einungis verja honum til arðgreiðslu eða til að mæta tapi af rekstri á næstu fimm árum eftir að féð var lagt í sjóðinn.

Sé fé úr arðjöfnunarsjóði varið til annarra nota, skal það teljast með öðrum skattskyldum tekjum félagsins á ráðstöfunarárinu. Hafi framlag í arðjöfnunarsjóð eigi verið notað samkvæmt 1. mgr. á næstu fimm árum eftir að féð var lagt í sjóðinn, skal það teljast að fjórum fimmtu hlutum með öðrum skattskyldum tekjum félagsins á sjötta ári, en einn fimmti hluti leggjast við höfuðstól. Sama regla gildir, ef fé úr arðjöfnunarsjóði er notað til að mæta tapi af rekstri samkvæmt 1. mgr.

- B. Ef félag, sem notfært hefur sér heimild 2. mgr. B-liðs 17. gr. og hefur varasjóð myndaðan af skattfrjálsum framlögum, ráðstafar honum til annars en þess að mæta tapi af rekstri félagsins, skal telja þá fjárhæð að viðbættum tuttugu af hundraði (20%) til skattskyldra tekna á því ári. Það telst m. a. önnur ráðstöfun á fé varasjóðs samkvæmt framansögðu, ef félag ver einhverju af eignum sínum með eftirgreindum hætti:

- Veitir hluthöfum, stjórnendum félags eða öðrum lán í peningum eða öðrum verðmætum, sem eru ekki viðkomandi rekstri félagsins.
- Veitir hluthöfum, stjórnendum félags eða öðrum nokkur fríðindi beint eða óbeint umfram arðsúthlutun og venjulegar eða eðlilegar launagreiðslur.
- Kaupir eign óeðlilega háu verði að dómi skattayfirvalds. Skal þá meta, hvert verð geti talizt hæfilegt. Mismun hins raunverulega kaupverðs og matsverðs telst ráðstafað úr varasjóði og úthlutun arðs úr félaginu, ef keypt hefur verið af hluthafa. Undanskilin eru þó opinber verðbréf ríkis, sveitar- og sýslufélaga, þar með talin skuldabréf með ríkisábyrgð.

Nú hefur félag, sem myndað hefur varasjóð samkvæmt 2. mgr. B-liðs 17. gr., ráðstafað fé á einhvern annan hátt en til að mæta tapi af rekstri sínum, og fellur það þá til skattgreiðslu samkvæmt ákvæðum fyrstu málsgreinar þessarar greinar, þó eigi hærri fjárhæð en nemur varasjóði í lok skattársins, að viðbættum viðurlögum.

Nú hrökkva hreinar árstekjur félags að viðbætti þeirri hreinni eign, sem félagið á umfram varasjóð og hlutafé, eigi fyrir skatt- og útsvarsgreiðslum og því varasjóðstillagi, sem undanþegið er skattgreiðslu samkvæmt lögum þessum, og er þá heimilt að taka þá fjárhæð, sem á vantar, úr varasjóði.

Félög samkvæmt 5. gr. laga nr. 90/1965, önnur en sameignarfélög með ótakmarkaðri ábyrgð félagsmanna, eins eða fleiri, sem fullnægja ekki skilyrðum 1. mgr. C-liðs 1. mgr. 5. gr. og lagt hafa fé í varasjóð samkvæmt 2. mgr. 17. gr. þeirra laga og eiga fé í varasjóði við gildistöku þessara laga, skulu leggja helming varasjóðsins við höfuðstól sinn, og telst sú ráðstöfun varasjóðs ekki til skattskyldra tekna félagsins. Um ráðstöfun þess hluta varasjóðsins, sem eftir stendur, skal fara samkvæmt öðrum ákvæðum þessa stafliðs.

10. gr.

Til tekna telst ekki:

- A. Sá eignarauki, sem stafar af því, að fjármunir skattgreiðanda hækka í verði. Hins vegar kemur ekki heldur til frádráttar tekjum, þótt fjármunir lækki í verði, ekki heldur tekjur, sem stafa af sölu á eignum skattgreiðanda, að meðtöldum verðbréfum, nema slík sala falli undir atvinnurekstur hlutaðeigandi skattgreiðanda, t. d. fasteignaverzlun, eða að hún falli undir ákvæði í 7. gr. E. Þegar svo stendur á, telst verzlunarhagnaðurinn af sölunni til tekna, en draga má frá honum þann skaða, sem kynni að hafa orðið af sams konar sölu á árinu.
- B. Eignarauki, sem stafar af arftöku, fyrirframgreiðslu upp í arf, fallinn eða ófallinn, enda hafi erfðafjárskattur verið greiddur, af stofnun hjúskapar, útborgun lífs-ábyrgðar, örorkubóta eða þess háttar.
- C. Lántaka, eyðsla höfuðstóls eða eftirgjöf skulda, sem sannast hefur um við gjaldþrot, nauðasamninga eða á annan fullnægjandi hátt, að eignir voru ekki til fyrir. Eftirgjöf skulda telst þó til tekna, ef uppgjöfin kemur fram sem kaupauki, gjöf eða úthlutun arðs úr hlutafélagi.
- D. Endurgreiðsla, er skattgreiðandi fær, ef hann verður að vera um stundarsakir fjarverandi frá heimili sínu vegna starfa í almenningsþarfir.
- E. Eignarauki, sem stafar af aukavinnu, sem einstaklingar leggja fram utan venjulegs vinnutíma við byggingu íbúða til eigin afnota.

Þessi eignarauki skal þó skattlagður, að svo miklu leyti sem hann fæst endurgreiddur í söluverði íbúðar, hafi hann myndast innan 5 ára fyrir söludag.
- F. Jarðræktarframlag ríkisins samkv. 2. kafla jarðræktarlaganna, nr. 45 17. maí 1950, sbr. lög nr. 29/1955.
- G. Fæði, er sjómenn á skipum og aðrir launþegar, er vinna utan heimilis-sveitar sinnar, fá hjá vinnuveitendum sínum. Sama gildir, þótt unnið sé innan heimilissveitar, ef eigi er um fullt fæði að ræða eða samsvarandi hæfilegan fæðisstyrk í þess stað.
- H. Beinar launagreiðslur erlendis frá fyrir störf í þágu þeirra alþjóðastofnana eða ríkjasamtaka, sem íslenska ríkið er aðili að, enda njóti starfsmenn hlutaðeigandi stofnana skattfrelsis af launum fyrir hliðstæð störf. Starfræki slíkir aðilar stofnanir hérlandis, ákveður ráðherra um skattaðstöðu þeirra.

11. gr.

Frá tekjum skal draga, áður en skattur er á þær lagður:

- A. Rekstrarkostnað, það er þau gjöld, sem eiga á árinu að ganga til að afla tekna, tryggja þær og halda þeim við, þar á meðal vexti af skuldum, er beinlínis stafa af atvinnu eða öflun tekna, svo og fyrningu, sbr. 15. gr., aðstöðugjald, landsútsvör og það, sem varið er til tryggingar og nauðsynlegs viðhalds á arðberandi eignum gjaldanda. Til rekstrarkostnaðar telst enn fremur launauppbót greidd starfsmönnum og verkamönnum, hvort sem hún er goldin í reiðufé eða hlutabréfum. Með rekstrarkostnaði telst ekki það, sem gjaldandi hefur varið sér og skylduliði sínu til framfæris og notkunar, eigi heldur kaup handa honum sjálfum né neinum af skylduliði hans, nema sá telji tekjur sínar fram sér í lagi. Eigi má gjaldandi heldur telja til rekstrarkostnaðar vexti af fé, sem hann hefur sjálfur lagt í atvinnurekstur sinn, né félag eða stofnun vexti af hlutafé, stofnfé eða tryggingafé, og ekki má færa til gjalda greiðslu fyrir einkaleyfi eða verzlunarleyfi.
- B. Tap á útistandandi skuldum, enda stafi skuldin beinlínis af atvinnurekstri aðila og vitanlegt, að hún sé töpuð. Það árið kemur töpuð skuld til frádráttar, er vitanlegt þykir, að hún sé töpuð. Nú greiðist skuld, er áður var talin töpuð, að einhverju eða öllu leyti, og skal hið greidda þá talið til tekna það ár, sem greiðsla átti sér stað.

Tap, sem verður á atvinnurekstri félaga eða einstaklinga og skattþegn hefur eigi valið að mæta með færslu úr arðjöfnunarsjóði eða varasjóði samkvæmt 9. gr., má flytja milli ára um fimm áramót og draga frá skattskyldum tekjum, þar til það þannig er að fullu jafnað, enda hafi verið gerð fullnægjandi grein fyrir tapinu á framtali til tekju- og eignarskatts fyrir það ár, þegar tapið varð. Þann hluta rekstrartapa, sem myndast hefur vegna fyrninga, samkvæmt C-lið 15. gr., og ekki hefur verið jafnaður að fullu samkvæmt 1. málslíð, má flytja á milli ára og draga frá skattskyldum tekjum, unz hann er að fullu jafnaður. Á sama hátt má flytja á milli ára þann hluta rekstrartapa, sem myndast hafði til ársloka 1970 vegna fyrninga samkvæmt B-lið 15. gr. laga nr. 90/1965, og draga frá skattskyldum tekjum, unz hann er að fullu jafnaður. Milli ára er þó ekki leyfilegt að færa tap, ef það eða skuldir þær, sem mynduðust þess vegna, hefur verið eftirgefið.

- C. Frá embættistekjum skal draga þann kostnað, sem embættisreksturinn hefur í för með sér, svo sem skrifstofukostnað og lögmæltar kvaðir, er á embættinu hvíla.

12. gr.

Frá tekjum skal og draga, áður en skattur er á þær lagður:

- A. Vexti af skuldum gjaldanda, öðrum en þeim, er um ræðir í A-lið 11. gr. Þó skal gjaldanda heimilt að eignfæra vexti af lánum til öflunar eigna, þar til þær eru hæfar til tekjuöflunar, sbr. B-lið 15. gr. Afföll af seldum verðbréfum má greiðandi færa til gjalda í samræmi við reglu 3. mgr. D-liðs 1. mgr. 7. gr.
- B. Arð af hlutabréfum í eigu innlendra manna og vexti þeirra af stofnsjóðum í félögum samkvæmt B-lið 1. mgr. 5. gr., þó eigi meira fé en 30 000 kr. samtals hjá hverjum einstaklingi og 60 000 kr. hjá hjónum, sem telja fram saman. Aldrei má þó frádráttur vegna arðs af hlutabréfum nema meiru en 10% af hlutafjár-eign skattþegns í hverju einstöku hlutafélagi. Ákvæði þessa staflíðs taka ekki til arðs af hlutabréfum hlutafélaga, sem notfæra sér heimild 1. mgr. B-liðs 17. gr.
- C. Eignarskatt félaga, sem greiddur hefur verið á árinu.
- D. Ferðakostnað þeirra skattgreiðenda, er fara langferðir vegna atvinnu sinnar, eftir mati skattayfirvalda. Nánari ákvæði skulu sett í reglugerð.
- E. Einstakar gjafir til menningarmála, vísindalegra rannsóknarstofnana, viðurkenndrar líknarstarfsemi og kirkjufélaga, þó ekki yfir 10% af skattskyldum tekjum gefanda, enda sé hver gjöf ekki undir 300 kr. Fjármálaráðherra ákveður í reglugerð, hvaða málaflokkar og stofnanir komi til greina samkvæmt þessum staflíð.
- F. Kostnað við öflun bóka, tímarita og áhalda til vísindalegra og sérfræðilegra starfa, enda sé þessi kostnaðarliður studdur fullnægjandi gögnum.
- G. Þegar skattur er lagður á tekjur, sem renna til einstaklinga, félaga eða stofnana, sem ekki eiga heimili hér á landi, má draga frá tekjunum þau útgjöld, sem beinlínis koma við þessum tekjum.

13. gr.

Frá tekjum skal enn draga, áður en skattur er á þær lagður:

- A. Kostnað við stofnun heimilis. Skal hann dreginn frá tekjum hjóna á því ári, sem þau ganga í hjúskap, og skal sá frádráttur nema 55 000 kr. Telji hjónin fram til skatts sitt í hvoru lagi, skiptist frádrátturinn jafnt milli þeirra.
- B. Helming af björgunarlaunum, er áhafnir skipa hljóta. Þetta gildir þó ekki um áhafnir þeirra skipa, sem eingöngu eru björgunarskip.
- C. Iðgjöld launþega til stéttarfélaga, sjúkrasjóða og styrktarsjóða, þó ekki umfram 5% — fimm af hundraði — af launatekjum. Iðgjöld atvinnurekenda til

sjúkrasjóða, styrktarsjóða og atvinnuleysistryggingasjóða. Enn fremur félagsgjöld til atvinnurekendafélaga, þó ekki umfram 5% — fimm af þúsundi — af veltu fyrirtækjanna.

- D. Iðgjöld af lífeyri, sem skattgreiðandi er skyldur lögum samkvæmt að tryggja sér eða maka sínum og börnum eftir sinn dag, svo og iðgjöld af hverri annarri lögboðinni persónutryggingu. Enn fremur skal draga frá tekjum þeirra skattgreiðenda, sem eigi eru að lögum skyldir að tryggja sér eða maka sínum og börnum lífeyri, iðgjöld af slíkum lífeyri, sem sannanlega hafa verið greidd á árinu, allt að 10% af launum eða nettótekjum skattgreiðandans, þó ekki hærri upphæð en 25 000 kr. á ári. Heimilt er þó fjármálaráðherra að leyfa hærri iðgjaldagreiðslu til frádráttar tekjum, ef sérstakar ástæður mæla með því. Greiði vinnuveitandi hluta af frádráttarhæfu iðgjaldi eða það allt, dregst það frá tekjum hans sem rekstrargjöld, en telst ekki til tekna hjá launþega, og minnkar þá réttur hans til frádráttar á iðgjaldi, sem því nemur, og hverfur að fullu, ef vinnuveitandi greiðir allt iðgjaldið.

Ákvæði þessi gilda, þó að lífeyristrygging sé ekki bundin við lífstíð manns, heldur ákveðið áráðil, enda sé það ekki skemmra en 10 ár (annuitetstrygging).

Heimilt er ráðherra að leyfa frádrátt á iðgjöldum, er atvinnufyrirtæki greiða sem stofnframlag til kaupa á lífeyristryggingum handa starfsmönnum sínum vegna liðins starfstíma, ef um er að ræða hliðstæðar reglur þeim, er gilda um tryggingar annarra aðila, enda sé iðgjaldaupphæðinni skipt með jöfnum greiðslum á það mörg ár, að frádráttarbærar iðgjaldagreiðslur verði ekki hærri en hjá öðrum hliðstæðum aðilum samkv. lögum þessum.

Skilyrði fyrir því, að iðgjöld fyrir ólögboðna lífeyristryggingu dragist frá tekjum samkv. framansögðu, er, að tryggingin sé keypt hjá lífeyrissjóði, vátryggingarfélagi eða stofnun, sem starfar eftir reglum, sem fjármálaráðuneytið samþykkir, og séu þar meðal annars fyrir mæli um vörzlu og ávöxtun tryggingarfjárins og eftirlit með starfseminni.

Þá skal draga frá tekjum iðgjald af lífsábyrgð, er skattþegn hefur keypt sér, þó ekki hærri iðgjald en 15 000 kr.

- E. Námskostnað, sem stofnað er til eftir tuttugu ára aldur, má, eftir því sem nánar verður ákveðið í reglugerð, draga frá tekjum næstu 5 ár, eftir að námi er lokið, enda sé gerð fullnægjandi grein fyrir kostnaðinum.
- F. Slysadagpeninga skv. 35. gr. og sjúkradagpeninga skv. 50. gr. laga nr. 40/1963, um almannatryggingar, svo og greiðslur svipaðs eðlis vegna veikinda eða slysa úr sjúkrasjóðum stéttarfélaga.

14. gr.

Frá tekjum sjómanna lögskráðra á íslensk skip skal draga kostnað vegna hlífðarfata. Frádrátturinn ákveðst 800 kr. á mánuði og miðast við þann vikufjölda, sem þeir eru háðir greiðslu slysatryggingariðgjalda, sem sjómenn.

Sömu aðilum skal veittur sérstakur frádráttur, 5000.00 kr. fyrir hvern mánuð, reiknað á sama hátt, enda hafi þeir verið skipverjar á íslenskum skipum ekki skemur en sex mánuði af skattárinu.

Hlutaráðnir menn skulu njóta frádráttar samkv. 1. og 2. málsgrein, þótt þeir séu ekki lögskráðir, enda geri útgerðarmaður fullnægjandi grein fyrir, hvernig hlutaskiptum er farið, og yfir hvaða tímabil launþegi hefur tekið kaup eftir hlutaskiptum.

Ef sjómenn á íslenskum fiskiskipum þurfa sjálfir að sjá sér fyrir fæði, skal draga þann fæðiskostnað frá tekjum þeirra. Við ákvörðun þess kostnaðar skal farið eftir mati skattýfirvalda.

15. gr.

Um fyrningu, sbr. A-lið 11. gr., fer sem hér segir:

- A. Fyrnanlegar eignir eru þeir fjármunir, sem notaðir eru til öflunar tekna í atvinnurekstri og rýrna að verðmæti við eðlilega notkun eða aldur, þó ekki veltufjármunir.

Fyrnanlegar eignir eru þessar helztar:

1. Vélar, tæki, skip, loftför og annað lausafé.
 2. Byggingar og önnur mannvirki.
 3. Náttúruauðæfi og keyptur réttur til nýtingar þeirra.
 4. Keyptur eignarréttur að verðmætum hugverkum og auðkennum, svo sem höfundarréttur, útgáfuréttur, réttur til notkunar þekkingar og reynslu, réttur til einkaleyfis, vörumerkis, viðskiptavildar og sérstök atvinnuréttarleyfi.
 5. Sérstakur stofnkostnaður, svo sem frumkostnaður við markaðsleit, rannsóknir, öflun einkaleyfa og vörumerkja.
- B. Heildarfyrningarverð eigna telst kostnaðarverð þeirra, þ. e. kaupverð eða framleiðsluverð ásamt kostnaði við endurbætur, breytingar eða endurbyggingu að viðbættum tollum, flutningsgjöldum, niðurstetningarkostnaði og öðrum áföllnum kostnaði, þó eigi vöxtum, sbr. þó heimild í A-lið 12. gr., þar til eignin er hæf til teknaöflunar, en að frádregnum óendurkræfum styrkjum, sbr. þó 4. mgr. D-liðs, afsláttum, eftirgjöfum skulda eða skaðabótum, sem til falla í sambandi við kaup eða framleiðslu eignarinnar. Fyrningarverð íbúðarhúsnæðis, sem um ræðir í E-lið, skal þó vera jafnt fasteignamatsverði.

Gengistap á skuldum, sem stofnað var til vegna öflunar fyrnanlegra eigna, sem fyrnast samkvæmt C-lið, má færa sérstaklega til eignar á því rekstrarári, sem gengisbreyting á sér stað.

Fyrningartími eigna hefst, þegar þær eru hæfar til teknaöflunar í hendi eiganda, sbr. þó D-lið. Fyrningartími verðmæta samkvæmt 3. tl. A-liðs hefst þó fyrst við nýtingu þeirra. Upphaf fyrningartíma fyrnanlegra eigna, sem skattþegn á í árslok 1970, telst 1. janúar 1971.

- C. Fyrning skal, að vali skattþegns við upphaf fyrningartíma, ákveðin sem fastur árlegur hundraðshluti af heildarfyrningarverði þeirra eigna og innan þeirra marka, sem hér greinir:

1. Véla og tækja til jarðvinnslu, námarekstrar og mannvirkjagerðar, svo og allra flutningatækja, skipa og skipsbúnaðar. Lágmark 10%, en hámark 15%.
2. Allra véla, tækja og annars lausafjár, sem eigi fellur undir 1. tl. Lágmark 8%, en hámark 12.5%.
3. Bygginga og annarra mannvirkja, annarra en íbúðarhúsnæðis, sem um ræðir í E-lið. Hámark 2% til 10% eftir gerð og byggingarefni. Lágmark skal vera helmingur af hundraðshluta hámarks. Fjármálaráðherra skal í reglugerð flokka til fyrningar byggingar og önnur mannvirki samkvæmt þessum tölulíð.
4. Keypts eignarréttar að verðmætum hugverkum og auðkennum samkvæmt 4. tl. A-liðs og sérstaks stofnkostnaðar samkvæmt 5. tl. A-liðs. Lágmark 5%, en hámark 20%.

Fyrning náttúruauðæfa og keypts réttar til nýtingar þeirra skal miðuð við áætlaða heildarnýtingu og raunverulega nýtingu ár hvert. Áætluð heildarnýting er háð samþykki skattstjóra. Heildarfjárhæð fyrningar samkvæmt þessari málsgrein má aldrei verða hærri en heildarfyrningarverð hins fyrnda, að frádregnu verðmæti því, sem eftir stendur að lokinni nýtingu.

Eignir þær, sem um ræðir í 1. mgr., má aldrei fyrna í heild meira en svo, að ávallt standi eftir sem niðurlagsverð eignanna 10% af heildarfyrningarverði þeirra, sbr. þó 4. og 5. mgr. þessa staflíðs.

Stofnkostnað þann, sem um ræðir í 5. tl. A-liðs, má fyrna að fullu á því ári, sem hann myndast.

Gengistap, sbr. 2. mgr. B-liðs, má fyrna að fullu á eftirstöðvum fyrningar-tíma hlutaðeigandi eignar eða á 5 árum, eftir vali skattþegns.

Ef sérstakar ástæður eru fyrir hendi, má vikja frá reglum þessa staflíðs um hámarksfyrningu og niðurlagsverð. Ríkisskattstjóri veitir heimild til þessa fráviks. Verði fyrnanleg eign samkvæmt þessum staflíð ónothæf, áður en fyrningu hennar er lokið, og eftirstöðvar bókfærðs verðs hennar eru hærri en niðurlagsverð eða tjónbætur, má færa mismuninn til gjalda á því ári. Nú er fyrnanleg eign samkvæmt þessum staflíð seld eða hún eyðileggst, og skal þá reikna ársfyrningu til gjalda hlutfallslega miðað við söludag eða tjóndag. Þó má fyrna niður í söluverð eða tjónbætur, sé það lægra en bókfært verð.

- D. Til viðbótar þeirri föstu fyrningu, sem um ræðir í C-lið, er heimilt að fyrna eignir þær, er getur í 1.—3. tl. C-liðs, aðrar en íbúðarhúsnaði, skv. E-lið, með sérstakri fyrningu, er nemi að hámarki 30% af heildarfyrningarverði þeirra. Eigandi ræður, hvenær hann notar þessa heimild og að hve miklu leyti ár hvert.

Nú hefur verið gerður kaup- eða verksamningur í sambandi við öflun eigna þeirra, sem um getur í 1.—3. tl. C-liðs, annars en íbúðarhúsnaðis, þar sem samningsfjárhæð nemur minnst tíu milljónum króna og minnst eitt ár skal líða frá gerð samnings til afhendingar eignanna, og er þá heimilt að fyrna samning þennan með að hámarki 30% af verðmæti á samningstímanum. Aldrei má þó fyrning þessi nema hærri fjárhæð en skattþegn hefur greitt til efnda á samningum. Fyrning þessi kemur í stað fyrningar samkvæmt 1. mgr. þessa staflíðs. Nemi fyrning samkvæmt þessari málsgrein eigi að fullu þeim fyrningum, sem skattþegni eru heimilaðar samkvæmt 1. mgr. þessa staflíðs, er honum heimilt að nota síðar þann hluta, sem á skortir.

Eigi má mynda rekstrarhalla vegna fyrningar samkvæmt 1. og 2. mgr. og ekki nota þessar fyrningar til að fresta yfirfærslu tapa frá fyrri árum.

Óendurkræfa styrki til öflunar á fyrnanlegum eignum samkvæmt A-lið, aðra en þá, sem um ræðir í F-lið 10. gr., skal telja til tekna á því ári, sem ákvörðun er tekin um slíkt, og til eignar sem hluta kostnaðarverðs eignanna, sbr. 1. mgr. B-liðs. Á sama rekstrarári er heimilt að fyrna þessar eignir með sérstakri fyrningu, er nemi sömu fjárhæð og styrkirnir. Þessi sérstaka fyrning rýrir ekki aðrar heimildir til fyrninga samkvæmt þessari grein.

Hvers konar eftirgjafir eða afslættir af kostnaðarverði fyrnanlegra eigna, eftir að þær eru hæfar til teknaöflunar, svo og skaðabætur vegna galla, eftirgjafir skulda að öllu eða nokkru, óendurkræfar eða ekki endurkræfar afborganir skulda, sem greiddar hafa verið af öðrum, enda hafi skuldirnar stofnast vegna öflunar þessara eigna, skulu teljast til tekna á því rekstrarári, sem ákvörðun er tekin um slíkt. Sama gildir um gengishagnað vegna slíkra skulda. Á sama ári er heimilt að fyrna þessar eignir með sérstakri fyrningu, er nemi sömu fjárhæð og talin var til tekna vegna þessa, þó eigi meira en nemur ófyrndum eftirstöðvum heildarfyrningarverðs eignanna. Þessi sérstaka fyrning rýrir ekki aðrar heimildir til fyrninga samkvæmt þessari grein. Nú er óráðstöfuðum varasjóði samkvæmt II. tl. í ákvæðum til bráðabirgða varið til öflunar fyrnanlegra eigna, sem fyrnast samkvæmt C-lið, og skal þá telja slíka ráðstöfun varasjóðsins til tekna á því ári. Jafnframt er heimilt að veita á sama ári sér-

staka fyrningu á þessum eignum, er nemi sömu fjárhæð og talin er til tekna vegna ráðstöfunar varasjóðs. Þessi sérstaka fyrning rýrir ekki aðrar heimildir til fyrninga samkvæmt þessari grein.

Til viðbótar þeim fyrningum, sem heimilar eru samkvæmt C-lið, svo og til viðbótar eða í stað heimilaðra hundraðshluta fyrninga samkvæmt 1. og 2. mgr. þessa stafliðs, og að svo miklu leyti sem ófyrndar eftirstöðvar heildarfyrningarverðs eignanna leyfa, er heimilt að fyrna eignir þær, er um getur í C-lið, með sérstakri fyrningu, er má nema fjárhæð jafnri skattskyldum hluta söluhagnaðar samkvæmt E-lið 1. mgr. 7. gr., á sama rekstrarári og söluhagnaður er skattlagður. Eigi má mynda rekstrarhalla vegna fyrninga samkvæmt þessari mgr. og ekki nota þær til að fresta yfirfærslu tapa frá fyrri árum.

- E. Fyrning íbúðar manns, sem aðeins á eina íbúð, skal vera fastur árlegur hundraðshluti af fasteignamatssverði. Einnig er eiganda íbúðar, sem hann notar fyrir sjálfan sig og fjölskyldu sína, heimilt að beita sömu fyrningarreglu um aðra íbúð, er hann kann að eiga í sömu eða annarri fasteign, án tillits til fasteignamatssverðs hennar, eða annað íbúðarhúsnæði í fasteign þeirri, er hann býr í, enda sé fasteignamatssverð þess eigi hærra en íbúðar þeirrar, sem hann býr í. Þessi heimild eiganda miðast við aðstæður við upphaf fyrningartíma og skal notuð þá strax og halda gildi sínu allan eignarhaldstíma hans á þessu húsnæði.

Árlegan frádráttarbæran viðhaldskostnað húsnæðis, sem fyrnt er samkvæmt 1. mgr., má ákveða sem fastan hundraðshluta af fasteignamatssverði.

Fjármálaráðherra getur í reglugerð ákveðið um flokkun húsnæðis samkvæmt 1. mgr. eftir gerð og byggingarefni og ákveðið árlegan hundraðshluta fyrningar og viðhaldskostnaðar.

16. gr.

Frá hreinum tekjum heimilisfastra manna hér í landi, eins og þær eru ákveðnar skv. lögum þessum, skal draga sem hér segir:

- A. Fyrir einstaklinga 134 000 kr.
- B. Fyrir hjón 188 000 kr., telji þau fram sitt í hvoru laga 94 000 kr. hjá hvoru.
- C. Fyrir hvert barn, sem er á framfæri skattþegns og ekki fullra 16 ára í byrjun þess almanaksárs, þegar skattur er lagður á 27 000 kr. Hér með teljast stjúpbörn, kjörbörn og fósturbörn, sem meðlag er ekki greitt með.

Ef foreldrar búa saman ógift, skal frádráttur vegna barna skiptast til helminga milli þeirra. Búi foreldrar ekki saman og annað þeirra hefur barn hjá sér, en hitt greiðir meðlag, skal frádráttur einnig skiptast til helminga milli þeirra. Meðlagsgreiðsla skal ekki talin til tekna hjá því foreldri, sem við henni tekur, og ekki til frádráttar hjá því foreldri, sem innir hana af hendi.

Ef einstætt foreldri (stjúpforeldri, kjörforeldri, fósturforeldri) heldur heimili og framfærir þar börn sín, má það draga frá skattskyldum tekjum auk frádráttar skv. 1. mgr. upphæð, er nemur 40 500 kr., að viðbættum 5400 kr. fyrir hvert barn.

Frá tekjum þeirra, sem eru á framfæri í foreldrahúsum eða við nám, skal draga það, sem útheimtist þeim til framfæris eða menningar, eftir nánari ákvörðun skatt-yfirvalda.

Auk frádráttar samkvæmt 1. mgr. skal draga frá hreinum tekjum einstaklinga, sem náð hafa 67 ára aldri á skattárinu, fjárhæð, er nemi $\frac{2}{3}$ hlutum af fjárhæð frádráttar skv. A-lið 1. mgr. Á sama hátt skal draga frá hreinum tekjum hjóna, sem telja fram saman, sömu fjárhæð fyrir hvort um sig.

Um heimild skattstjóra til að veita aukinn frádrátt og lækka tekjuskatt fer eftir því, sem segir í 52. gr.

17. gr.

- A. Félög þau, sem um ræðir í A-lið 1. mgr. 5. gr., mega draga frá hreinum tekjum sínum arð þann, er þau greiða til hluthafa sinna eða eigenda, framlag í arð-jöfnunarsjóð og skatt samkvæmt 25. gr. III. lið.

Innlend váttryggingarfélag mega draga frá tekjum sínum það fé, er þau leggja til hliðar til að inna af hendi skyldur sínar við váttryggingartaka eða váttryggða.

Við ákvörðun hreinna tekna samkvæmt 1. mgr. þessa stafliðs skal eigi telja með skattskyldar tekjur samkvæmt ákvæðum 9. gr., og frá skal draga yfirfæranleg töp frá fyrri árum, sbr. 2. mgr. B-liðs 11. gr., og frádrátt samkvæmt 2. mgr. þessa stafliðs.

Eigi má mynda yfirfæranlegt rekstrartap með greiðslum þeim eða framlögum, sem um ræðir í 1. mgr. þessa stafliðs.

Að fenginni umsókn félags, skal skattýfirvöldum heimilt að leyfa því að falla undir ákvæði B-liðs þessarar greinar.

- B. Félög þau, sem um ræðir í A-lið 1. mgr. 5. gr. og fengið hafa undanþágu frá ákvæðum A-liðs þessarar greinar, mega draga frá hreinum tekjum sínum útborgaðan arð allt að 10% af nafnverði hlutafjár eða stofnfjár.

Ef nokkuð af hreinum tekjum félaga samkvæmt 1. mgr. þessa stafliðs, svo og félaga samkvæmt B-lið, 1. mgr. C-liðs og D- og E-liðum 1. mgr. 5. gr., er lagt í varasjóð, er sú upphæð undanþegin tekjuskatti og skal koma til frádráttar við ákvörðun skattskyldra tekna, þó eigi hærri fjárhæð en nemur $\frac{1}{4}$ hluta af hreinum tekjum félags, eftir að frá hafa verið dregnar þær fjárhæðir, sem um ræðir í 1., 3. og 4. mgr. þessa stafliðs, en áður en tekjuskattur og tekjuútsvar, sem greitt hefur verið á árinu, er dregið frá tekjum.

Félög þau, sem um ræðir í B-lið 1. mgr. 5. gr., mega draga frá hreinum tekjum sínum, sem myndast vegna viðskipta við félagsmenn, það fé, sem þau greiða félagsmönnum sínum í árslok eða færa þeim til séreignar í stofnsjóði samkvæmt lögum nr. 46 13. júní 1937, í hlutfalli við viðskipti þeirra á árinu. Þá mega félög þessi draga frá hreinum tekjum sínum það fé, er þau greiða félagsmönnum sínum í vexti af stofnsjóðseign, þó eigi hærri en 10% ársvexti.

Félög, sem hafa það að meginmarkmiði sínu að vinna úr eða selja afurðir félagsmanna sinna, mega draga frá hreinum tekjum sínum, sem myndast vegna viðskipta við félagsmenn, það fé, sem þau úthluta félagsmönnum sínum í hlutfalli við framlög þeirra af afurðum. Fé, sem þannig er úthlutað, telst ekki til skattskyldra tekna hjá félaginu, en til tekna hjá einstökum félagsmönnum.

Hafi félög þau, sem um ræðir í 3. og 4. mgr. þessa stafliðs, viðskipti við aðra en félagsmenn sína, eru allar hreinar tekjur af slíkum viðskiptum skattskyldar hjá félögunum. Geti félög þessi ekki gert grein fyrir viðskiptum við utanfélagsmenn, skal telja allar hreinar tekjur af starfsemi þeirra til skattskyldra tekna.

Innlend váttryggingarfélag mega draga frá tekjum sínum það fé, er þau leggja til hliðar til að inna af hendi skyldur sínar við váttryggingartaka eða váttryggða.

Við ákvörðun hreinna tekna samkvæmt 1.—4. mgr. þessa stafliðs skal eigi telja með skattskyldar tekjur samkvæmt ákvæðum 9. gr., og frá skal draga yfirfæranleg töp frá fyrri árum, sbr. 2. mgr. B-liðs 11. gr., og frádrátt samkvæmt 6. mgr. þessa stafliðs.

Eigi má mynda yfirfæranlegt rekstrartap með greiðslum þeim eða framlögum, sem um ræðir í 1.—4. mgr. þessa stafliðs.

Félög þau, sem um ræðir í A-lið 1. mgr. 5. gr., sem notað hafa heimildir samkvæmt þessum staflíð, geta tilkynnt skattstjóra með yfirlýsingu félagsstjórnar, að þau óski framvegis að vera skattlögð í samræmi við ákvæði A-liðs þessarar greinar.

18. gr.

Tekjuskatt skal miða við tekjur næsta almanaksár á undan skattákvörðun, nema annað sé venjulegt rekstrarár í atvinnugrein aðila eða hann sýnir, þegar hann telur fram, að hann hafi annað reikningsár, enda getur skattstjóri þá veitt honum heimild til að hafa það reikningsár í stað almanaksársins.

Tekjur skal að jafnaði telja til tekna á því ári, sem þær verða til, þ. e. þegar vegna þeirra hefur myndast krafa á hendur einhverjum, nema um óvissar tekjur sé að ræða.

Ef skattþegnar, einstaklingar eða félög semja um skipti sín í fjármálum á hátt, sem er verulega frábrugðinn því, sem almennt gerist í slíkum viðskiptum, skulu verðmæti, sem án slíkra samninga hefðu runnið til annars skattþegnsins, en gera það ekki vegna samningsins, teljast honum til tekna.

Að loknum frádrætti samkvæmt ákvæðum þessa kafla skal sleppa því, sem afgangur verður, þegar tekjuhæðinni er deilt með 100. Af þeirri tekjuhæð, sem þá er eftir, reiknast skattgjaldið samkv. 25. gr.

III. KAFLI

Um skattskyldar eignir.

19. gr.

Skattskyldar eignir teljast með þeim undantekningum og takmörkunum, sem gerðar eru í 2. gr. 3. málsg. og 20. og 21. gr., fasteignir og lausafé skattgreiðanda, að frádregnum skuldum, svo sem jarðir, húseignir, skip, skepnur, verkfæri, vélar, vörubirgðir, peningar, verðbréf, útistandandi skuldir, aðrar fjárkröfur og verðmæt eignarréttindi. Þegar skattur greiðist samkvæmt 2. gr. 3. málsg., má þó aðeins draga frá þær skuldir, sem hvíla á þeim eignum, sem skattur er greiddur af. Eignirnar eru jafnt skattskyldar, hvort sem þær gefa af sér nokkrar tekjur eða engar.

20. gr.

Með skattskyldum eignum er eigi talið:

- A. Skilyrðisbundin fjárréttindi, svo sem réttur til lífsárbyrgðarfjár, sem ekki er fallið til útborgunar.
- B. Réttur til eftirlauna, lífeyris eða annarrar áframhaldandi greiðslu, sem bundin er við einstaka menn.
- C. Réttur til leigulauss bústaðar eða önnur afnotaréttindi, sbr. þó A-lið 22. gr.
- D. Bækur og fatnaður til einkaafnota, húsgögn, aðrir húsmunir og munir, sem hafa sérstætt persónulegt gildi.

21. gr.

Undanþegnar framtalsskyldu og eignarskatti eru innstæður í bönkum, spari-sjóðum og löglegum innlánsdeildum félaga, svo sem hér segir:

- A. Innstæður skattgreiðanda, sem ekkert skuldar.
- B. Innstæður manns, sem ekki skuldar meira fé en jafngildir hámarki lána Hús-næðismálastjórnar ríkisins til einstaklings um hver áramót, enda séu skuldir þessar fasteignaveðlán, tekin til 10 ára eða lengri tíma og sannanleg notuð til að afla fasteigna eða endurbæta þær.

C. Sá hluti innstæðu hjá öllum skattgreiðendum, sem er umfram skuldir. Innborgað hlutafé og stofnfé telst til skulda félaga í þessu sambandi.

Undanþegnir framtalsskyldu og tekjuskatti eru allir vextir af eignarskattfrjálsum innstæðum.

Þeir, sem bókhaldsskyldir eru, en njóta undanþágunnar, skulu með venjulegum hætti færa allar innstæður sínar og vexti af þeim í bækur sínar og ársreikninga.

Komi í ljós í framtölum gjaldenda ósamræmi milli ára, sem stafað getur af því að innstæða hefur ekki verið fram talin vegna framangreindrar undanþágu, ber gjaldendum að leggja fyrir skattayfivöld, þegar þess er krafist, yfirlit frá innlánsstofnunum um allar innstæður sínar á tímabili því, sem um er að ræða, og einnig geta skattayfivöld krafist hjá innlánsstofnunum allra þeirra upplýsinga, sem þau telja þörf fyrir í þessu sambandi.

22. gr.

Við mat á eignum til eignarskatts skal farið eftir þessum reglum:

- A. Fasteignir, mannvirki, lóðir, lendur og hújarðir skal telja til eignar á gildandi fasteignamatsverði eða áætluðu verði, ef fasteignamat er ekki fyrir hendi. Eiganda leigulóðar skal talið afgjaldskvaðarverðmæti hennar til eignar, en leigjanda skal talinn til eignar mismunur fasteignamatsverðs og afgjaldskvaðarverðmætis.
- B. Búþening skal telja svo sem hann væri framgenginn í fardögum næst á eftir og með verðlagi, er ríkisskattanevnd ákveður til 1 árs í senn, í fyrsta sinn með hliðsjón af matsverði til skatts síðastliðið ár.
- C. Skip, loftför og annað lausafé skal telja til eignar á bókfærðu verði.
- D. Vörubirgðir verzlana og framleiðslufyrirtækja skal meta á kostnaðarverði eða dagverði í lok reikningsárs, að frádregnum afföllum af gölluðum eða úreltum vörum. Frá matsverði þannig reiknuðu er heimilt að draga að hámarki 30% og telja það verð heildarverðmæti birgða.
- E. Hlutabréf skulu talin með nafnverði, ef hlutaféð er óskert, en annars með hlutfallslegri upphæð, miðað við upphaflegt hlutafé. Sama gildir um stofnfé sameignarfélaga samkvæmt 1. mgr. C-liðs 1. mgr. 5. gr.

Skuldabréf og önnur slík verðbréf skal meta eftir nafnverði, nema sérstakur ástæður þyki til, að þau þyki ótrygg. Þó skulu veðdeildarbréf og skuldabréf hins opinbera metin eftir venjulegu söluverði slíkra bréfa í árslok, ef það er vitað.

- F. Útistandandi skuldir skulu taldar með nafnverði, hvort sem vextir eiga að greiðast af þeim eða ekki, nema vitanlegt sé, að þær séu minna virði eða tapaðar með öllu.
- G. Réttindi til stöðugra tekna skulu metin eftir því endurgjaldi, sem hæfilegt væri fyrir þau, þegar skatturinn er lagður á. Nánari reglur um virðingu getur fjármálaráðherra sett.

23. gr.

Innlend hlutafélög og önnur félög hafa leyfi til að draga hlutafé sitt eða stofnfé frá eignaupphæðinni, áður en eignarskattur er á lagður.

24. gr.

Eignarskattur skal að jafnaði ákveðinn eftir eign gjaldanda í lok almanaksársins. Þó mega þeir, sem nota annað reikningsár en almanaksárið, telja fram eignir sínar í lok þess reikningsárs, sem er næst á undan skattálagningunni.

Krónutala sú, sem skattur er talinn af, skal ávallt deilanleg með 1000. Því, sem fram yfir er, skal sleppt.

IV. KAFLI

Skattstigar.

A. Tekjuskattur.

25. gr.

- I. Tekjuskattur þeirra manna, sem tekjuskattskyldir eru samkvæmt lögum þessum, skal reiknast svo:
- Af fyrstu 62 000 kr. skattgjaldstekjum greiðist 9%. Af 62 000 kr.—104 000 kr. skattgjaldstekjum greiðist 5 580 kr. af 62 000 kr. og 18% af því, sem fram yfir er. Af 104 000 kr. skattgjaldstekjum og hærri greiðist 13 140 kr. af 104 000 kr. og 27% af því, sem fram yfir er.
- II. Skattgjald þeirra félaga og stofnana, er um ræðir í A- og B-liðum, 1. mgr. C-liðs og D- og E-liðum 1. mgr. 5. gr., skal vera 20% af skattgjaldstekjum.
- III. Félög þau, sem um ræðir í A-lið 1. mgr. 17. gr., skulu greiða í skatt 15% af því fé, er þau greiða hluthöfum sínum eða eigendum í arð eða leggja í arðjöfnunarsjóð.
- Sé móttakandi arðsins innlent félag samkvæmt 1. mgr. A-liðs 17. gr., sem á meira en 25% af hlutafé þess félags, er arðinn greiðir, eða félag, sem hefur það að einasta markmiði að ávaxta fé sitt í hlutabréfum eða öðrum verðbréfum, skal því félagi, er arðinn móttekur, heimilt að draga frá þeim skatti, er því bæri að greiða samkvæmt II. tl. og 1. mgr. þessa töluliðs, fjárhæð, er samsvarar 15% af þeim arði, er félagið hefur móttekið á árinu og uppfyllir skilyrði þessa töluliðs.
- IV. Tekjuskatt, sem ekki nær 100 kr., skal fella niður við álagningu.

26. gr.

- I. Eignarskattur þeirra manna, sem eignarskattskyldir eru samkvæmt lögum þessum, reiknast þannig:
- Af fyrstu 3 000 000 kr. skattgjaldseign greiðist enginn skattur. Af næstu 3 000 000 kr. skattgjaldseign greiðist 0.3%. Af þeirri skattgjaldseign, sem þar er umfram, greiðist 0.6%.
- II. Skattur af eignum þeirra innlendu og erlendu félaga og annarra skattskyldra aðila, sem um ræðir í 5. gr., skal vera 0.7% af skattgjaldseign.
- III. Eignarskatt, sem ekki nær 100 kr., skal fella niður við álagningu.

V. KAFLI

Um skattumdæmi, skattstjóra, ríkisskattanefnd o. fl.

27. gr.

Tekju- og eignarskattur samkvæmt lögum þessum skal ákveðinn af skattstjórum, en þeir eru einn í hverju skattumdæmi, sbr. 28. gr.

28. gr.

Á landinu skulu vera þessi skattumdæmi:

1. Reykjavík.
2. Vesturlandsumdæmi, sem nær yfir Akraneskaupstað, Mýra- og Borgarfjarðarsýslu, Snæfellsnes- og Hnappadalssýslu og Dalasýslu.
3. Vestfjarðumdæmi, sem nær yfir Barðastrandarsýslur, Ísafjarðarsýslur og Ísafjarðarkaupstað svo og Strandasýslu.
4. Norðurlandsumdæmi vestra, sem nær yfir Húnavatnssýslur, Skagafjarðarsýslu, Sauðárkrókskaupstað og Siglufjarðarkaupstað.

5. Norðurlandsumdæmi eystra, sem nær yfir Eyjafjarðarsýslu, Akureyrarkaupstað, Ólafsfjarðarkaupstað, Þingeyjarsýslur og Húsavíkurkaupstað.
 6. Austurlandsumdæmi, sem nær yfir Múlasýslur, Seyðisfjarðarkaupstað, Neskaupstað og Austur-Skaftafellssýslu.
 7. Suðurlandsumdæmi, sem nær yfir Vestur-Skaftafellssýslu, Rangárvallasýslu og Árnessýslu.
 8. Vestmannaeyjakaupstaður.
 9. Reykjanesumdæmi, sem nær yfir Gullbringu- og Kjósarsýslu, Kópavogskaupstað, Hafnarfjarðarkaupstað, Keflavíkurkaupstað og Keflavíkurflugvöll.
- Fjármálaráðherra ákveður aðsetur skattstjóra í hverju umdæmi. Þá getur og fjármálaráðherra, ef sérstaklega stendur á, ákveðið önnur mörk milli einstakra skattumdæma en í 1. málsg. segir.

29. gr.

Fjármálaráðherra skipar skattstjóra í hverju skattumdæmi.

Engan má skipa skattstjóra, nema hann:

1. hafi óflekkað mannorð eða hafi ekki hlotið dóm fyrir refsiverðan verknað, slíkan sem um ræðir í 1. málsg. 68. gr. almennra hegningarlaga,
2. sé lögráða og hafi forræði fjár síns,
3. sé íslenzkur ríkisborgari,
4. hafi lokið prófi í lögfræði, hagfræði eða viðskiptafræði, sé löggiltur endurskoðandi eða hafi aflað sér sérmenntunar á skattalöggjöf og framkvæmd hennar. Víkja má þó frá þessu, ef maður hefur áður gegnt skattstjórarstarfi.

Skattstjóri hefur umboðsmann í sveitarfélögum í skattumdæmi sínu, sem eru utan aðseturs hans.

30. gr.

Í hreppum eru hreppstjórar umboðsmenn skattstjóra, en í bæjarfélögum skipar fjármálaráðherra umboðsmanninn til 6 ára í senn. Nú forfallast hreppstjóri eða skorast undan þessum starfa, og er þá oddvita hreppsins skylt að gegna starfanum. Nú hefur umboðsmaður þegar verið skipaður í stað hreppstjóra, og skal sú skipan haldast, meðan hann kys að sinna starfanum.

Umboðsmenn veita viðtöku framtalsskýrslum, aðstoða við framtöl, ef þess er óskað, afla þeirra upplýsinga, sem skattstjóri telur sér nauðsynlegar við skattálagninguna, og láta fylgja til skattstjóra athugasemdir sínar um framtölin.

31. gr.

Fjármálaráðherra skipar ríkisskattstjóra, er hefur aðsetur í Reykjavík.

Engan má skipa í það embætti, nema hann fullnægi þeim skilyrðum, sem sett eru í 29. gr. um embættisgengi skattstjóra.

Þá skipar fjármálaráðherra vararíkisskattstjóra. Fullnægja skal hann hinum sömu skilyrðum um embættisgengi og ríkisskattstjóri.

32. gr.

Fjármálaráðherra skipar 2 menn í ríkisskattanefnd og jafnmarga varamenn til 6 ára í senn. Ríkisskattstjóri á einnig sæti í nefndinni, og er hann formaður hennar. Vararíkisskattstjóri tekur sæti í nefndinni í forföllum ríkisskattstjóra eða þegar hann getur ekki tekið þátt í úrlausn máls samkv. 33. gr.

33. gr.

Enginn má taka þátt í meðferð máls, hvorki skattákvörðun né kærur, ef það mál varðar hann sjálfan, konu hans, niðja, foreldra, kjörforeldra eða fósturforeldra, kjörbörn eða fósturbörn, systkini, kjörsystkini, fóstursystkini eða mægðamenn að

feðgatali eða ef aðrar ástæður eru til að óttast, að hann geti eigi litið hlutdrægnislaust á málavöxtu. Tekur varamaður sæti í ríkisskattanevnd samkvæmt kvaðningu formanns, ef aðalmanns missir við.

VI. KAFLI

Um framtöl, fresti, úrskurði, innheimtu o. fl.

34. gr.

Gjaldendur skulu skattlagðir þar, sem þeir eiga lögheimili samkvæmt þjóðskrá hinn 1. desember á viðkomandi skattári. Hlutafélög og önnur atvinnufélög innlend skulu skattlögð þar, sem þau eiga heimili, en erlend þar, sem aðalumboðsmenn þeirra hér á landi eru búsettir, enda bera téðir umboðsmenn ábyrgð á greiðslu skattsins.

Aðrir gjaldendur, sem ekki eru búsettir hér á landi, greiða skatt á þeim stöðum, þar sem þeir hafa tekjur sínar eða eignir.

Ríkisskattstjóri sker úr, ef vafi leikur á, hvar gjaldandi skuli skattlagður.

35. gr.

Allir þeir, sem skattskyldir eru samkvæmt ákvæðum I. kafla laga þessara, svo og þeir, er telja sig skattfrjálsa samkvæmt lokaákvæði A-liðs 1. mgr. 5. gr., skulu afhenda skattstjóra eða umboðsmanni hans skriflega skýrslu í því formi, sem ríkisskattstjóri ákveður, þar sem greindar eru að viðlögðum drengskap tekjur síðastliðið ár og eignir í árslok. Framtalsskyldan hvílir á hverjum einstaklingi, sameiginlega á hjónum, sem samvistum eru, á stjórn félags eða stofnunar og þeim, er hefur á hendi fjárhald fyrir þann, sem ekki er fjárráða, og einnig á skiptaráðendum og skiptaforstjórum dánar- og þrotabúa, erfingjum, er skipta einkaskiptum, og maka, er situr í óskiptu búi, svo og á hverjum þeim, sem veitir forstöðu verzlun, verksmiðju eða öðru atvinnufyrirtæki, ef eigandinn er eigi búsettur innanlands. Skýrslur þessar skulu komnar til skattstjóra eða umboðsmanns hans fyrir lok janúar-mánaðar. Þeir, sem hafa atvinnurekstur með höndum, þurfa þó eigi að hafa skilað framtalsskýrslu fyrr en fyrir lok febrúarmánaðar. Ef sérstaklega stendur á, getur skattstjóri eða umboðsmaður hans veitt frest til framtals til febrúarloka. Þeim, sem stunda atvinnurekstur, má þó veita frest til 31. marz. Vátryggingarfélög þurfa eigi að skila framtali fyrr en 31. maí.

Nú er framteljandi sjálfur ófær að rita framtalsskýrslu, og er þá skattstjóri eða umboðsmaður hans skyldur að veita honum aðstoð til þess, en skylt er framteljanda að láta í té allar upplýsingar og gögn, til þess að framtalið verði rétt. Sá, er aðstoð veitir samkvæmt þessari málsgrein, skal rita á skýrsluna yfirlýsingu um, að hann hafi veitt aðstoð við gerð hennar.

36. gr.

Allir framtalsskyldir aðilar, embættismenn og aðrir, er einhver störf hafa á hendi í almenningsþarfir, stjórnendur banka og sparisjóða, hlutafélaga og annarra félaga og stofnana, eru skyldir að láta skattyfirvöldum í té ókeypis og í því formi, sem óskað er, allar nauðsynlegar upplýsingar og skýrslur, er þau beiðast og unnt er að láta þeim í té, svo sem skýrslur um starfslaun, skuldabréf, vaxtabréf, hlutabréf og arð, um vaxtabréf í bönkum, sparisjóðum og annað því um líkt.

Þeir, sem hafa menn í þjónustu sinni, er taka kaup fyrir starf sitt, eru og skyldir að skýra frá því, ókeypis og í umbeðnu formi, hvert kaup þeir greiða hverjum manni, þar með talin stjórnarlaun, ágóðabóknun, gjafir o. þ. h. Nú eru laun greidd fyrir milligöngu annars manns og vinnuveitandi því eigi fær um að

láta framangreindar upplýsingar í té, og hvílir þá skyldan á milligöngumanni. Fjármálaráðherra er heimilt að ákveða, að hver móttakandi starfslauna og annarra greiðslna, sem fyrirmæli þessarar málsgr. taka til, skuli sýna greiðanda eða milligöngumanni nafnskirteini sitt, svo og að upplýsingar greiðanda til skattyfirvalda um nafn, fæðingardag og nafnnúmer hlutaðeiganda skuli vera í samræmi við það, sem stendur á nafnskirteini þeirra.

Hvenær sem skattstjóri telur þess þörf, getur hann krafizt þess, að framteljendur leggi fram bókhaldsgögn sín, þar með talin verzlunarbréf og samningar, til athugunar, er framtal er sannreynt eða endurskoðað.

Vegna rannsókna samkvæmt lögum þessum hefur ríkisskattstjóri, skattrannsóknarstjóri og þeir menn, sem þeir fela rannsóknarstörf, aðgang að bóku og bókhaldsgögnum, þar með talin verzlunarbréf og samningar, framtalsskyldra aðila, svo og allra stofnana, félaga og annarra aðila, sem ekki eru framtalsskyldir, þar með taldir bankar, sparisjóðir og aðrar peningastofnanir. Enn fremur aðgang að starfsstöðvum og birgðageymslum þessara aðila og svo heimild til að taka skýrslur af hverjum þeim, sem ætla má geta gefið upplýsingar, er máli skipta.

37. gr.

Þegar framtalsfrestur er liðinn, skal skattstjóri leggja tekjuskatt og/eða eignarskatt á gjaldanda samkvæmt framtali hans. Þó skal skattstjóri leiðrétta augljósar reikningsskekkjur í framtali svo og einstaka liði, ef þeir eru í ósamræmi við gildandi lög og fyrirmæli. Enn fremur er skattstjóra heimilt að leiðrétta einstaka liði, ef telja má, að óyggjandi upplýsingar séu fyrir hendi, en gera skal skattþegni strax viðvart um slíkar breytingar. Nú er framtalsskýrsla eða einstakir liðir hennar ófullnægjandi, óglögg eða tortryggileg eða skattstjóri telur þurfa nánari skýringar á einhverju atriði, og skal hann þá skora á framteljanda að láta í té skýringar eða gögn, er á skortir, innan ákveðins tíma, og er framteljanda skylt að verða við áskorun skattstjóra. Ef skattstjóri fær fullnægjandi svar, leggur hann skatt á samkvæmt framtali og framkomnum skýringum, sbr. þó 47. gr. Fáist eigi fullnægjandi svar, skal skattstjóri áætla tekjur og eign skattþegns eftir beztu vitund og ákveða skatta hans í samræmi við þá áætlun, sbr. þó einnig 47. gr. Niðurstöðu skal jafnan tilkynna skattþegni skriflega. Ef eigi er kunnugt um dvalarstað framteljanda eða umboðsmanns hans, má skattstjóri, ef svo er ástatt sem í 3. málsl. þessarar mgr. segir, áætla tekjur hans og eign án þess að gera honum viðvart.

Telji skattþegn eigi fram innan tilskilins framtalsfrests, sbr. 1. mgr. 35. gr., skal skattstjóri áætla tekjur hans og eign svo riflega, að ekki sé hætt við, að upphæðin sé sett lægri en hún á að vera í raun rétttri, sbr. þó 47. gr.

Hafi skattstjóri grun um, að veruleg skattsvik hafi verið framin, skal hann senda ríkisskattstjóra skýrslu um málið. Þegar ríkisskattstjóra hefur borizt slík skýrsla, skal hann, ef hann telur ástæðu til, hefja rannsókn í málinu sjálfur eða fela hana skattstjóra.

38. gr.

Hver sá, sem skýrt hefur frá tekjum sínum eða eignum lægri en vera ber og því greitt minni skatt en honum ber skylda til, skal greiða eftir á skattupphæð þá, sem undan var dregin. Þó skal eigi reikna skatt gjaldanda að nýju lengra aftur í tímann en 6 ár.

Nú hefur skattþegn eigi talið fram til skatts og skattar því áætlaðir, en síðar kemur í ljós, að áætlun hefur verið of lág, svo og ef skattþegni hefur ekki verið gert að greiða skatt af öllum tekjum sínum og eignum, og skal þá reikna skatt gjaldanda að nýju, þó ekki lengra aftur í tímann en 6 ár. Sama gildir, ef skattþegn vantar á skrá.

Þegar skattur er reiknaður að nýju skv. þessari gr., skal gæta ákvæða 37. gr., eftir því sem við á, og veita skattþegni færi á að kæra skattálagninguna, sbr. 40. og 41. gr. Beita má viðurlögum skv. 47. gr. svo og sektum skv. 1. mgr. 48. gr.

Þegar skattur er reiknaður að nýju samkvæmt þessari grein, skal senda gjalda-anda tilkynningu þar um í ábyrgðarbréfi. Tilkynning um skattbreytinguna skal eigi send hlutaðeigandi innheimtumanni ríkissjóðs fyrr en að loknum kærufresti til skattstjóra eða að loknum úrskurði kæru, hafi gjaldandi kært breytinguna, sbr. ákvæði 40. gr. Samrit tilkynningar til innheimtumanns ríkissjóðs skal sent til ríkisendurskoðanda og ríkisskattstjóra.

39. gr.

Eigi síðar en 20. júní ár hvert skulu skattstjórar hafa samið og lagt fram skattskrá fyrir hvert sveitarfélag í umdæminu, en í henni skal tilgreina álagðan tekju-skatt og eignarskatt hvers gjaldanda. Skattskrá skal liggja til sýnis 2 vikur á hentugum stað í hverju sveitarfélagi. Skattstjóri eða umboðsmaður hans auglýsir í tæka tíð, hvar skattskrá liggur frammi. Enn fremur skal skattstjóri senda hlutaðeigandi innheimtumanni ríkissjóðs skrá um þá, er gjalda eiga tekju- og eignarskatt í því lög-sagnarumdæmi, og samrit til ríkisendurskoðanda og ríkisskattstjóra.

40. gr.

Nú telur einhver skatt sinn eigi rétt ákveðinn, og getur hann þá sent skriflega kæru, studda nauðsynlegum gögnum, til skattstjóra eða umboðsmanns hans innan 14 daga, frá því er skattskrá er lögð fram eða póstlögð var tilkynning um skattbreytingu, sbr. 4. mgr. 38. gr. Innan tveggja mánaða frá lokum kærufrests skulu skattstjórar hafa úrskurðað kærur og leiðrétt skattskrá. Úrskurðir skattstjóra skulu rökstuddir og sendir kærendum í ábyrgðarbréfi. Samrit úrskurða skulu send ríkisskattstjóra. Leiðréttingar á skattskrá skulu jafnframt sendar hlutaðeigandi innheimtumanni ríkissjóðs og samrit til ríkisendurskoðanda og ríkisskattstjóra.

Úrskurðir skulu uppkveðnir af skattstjórum eða af þeim starfsmönnum þeirra, sem fengið hafa sérstaka heimild ríkisskattstjóra til þessa starfs.

41. gr.

Úrskurði skattstjóra má skjóta til ríkisskattaneftndar. Kærufrestur til ríkisskattaneftndar skal vera 21 dagur frá dagsetningu úrskurðar skattstjóra.

Fjármálaráðherra hefur heimild til að skjóta úrskurðum skattstjóra til ríkisskattaneftndar án tillits til kærufrests.

Kærur skulu vera bréflugar og studdar nauðsynlegum gögnum.

Skattþegni eða umboðsmanni hans er heimilt að flytja mál sitt fyrir ríkisskattaneftnd á þeim tíma, er nefndin tekur til, áður en úrskurður gengur um kæruatriði. Heimilt er ríkisskattaneftnd að leyfa, að málflutningur skuli vera munnlegur.

Úrskurðir ríkisskattaneftndar skulu vera rökstuddir. Nefndin skal leggja úrskurð á kærur fyrir októberlok og tilkynna innheimtumanni skattsins og aðilum úrslit tafarlaust.

Úrskurður ríkisskattaneftndar er fullnaðarúrskurður. Ágreining um skattskyldu má bera undir dómstóla.

Ríkisskattaneftnd skal úrskurða kærur yfir úrskurðum á útsvörum samkvæmt fyrirmælum laga um útsvör.

42. gr.

Ríkisskattstjóri skal hafa eftirlit með störfum skattstjóra og sjá um, að sem bezt samræmi sé í skattákvörðunum hvarvetna á landinu. Hann skal leiðbeina skattstjórum um allt, er að skattákvörðun og skattaframtali lýtur, m. a. með því að senda þeim jafnharðan eftirrit af þeim úrskurðum ríkisskattaneftndar, sem almennt gildi hafa.

Ríkisskattstjóri getur af sjálfsdáðum rannsakað hvert það atriði, er varðar framkvæmd laga þessara svo og annarra laga um skatta og gjöld, sem álögð eru af skattstjórum. Getur hann í því skyni krafizt allra upplýsinga hjá skattstjórum, umboðsmönnum þeirra, lánsstofnunum og öðrum þeim, er í 36. gr. greinir.

Við embætti ríkisskattstjóra skal starfa rannsóknardeild, er hafi með höndum rannsóknir samkvæmt lögum þessum, sbr. 4. mgr. 36. gr. og 2. mgr. þessarar greinar. Forstöðumaður deildarinnar, skattrannsóknarstjóri, stýrir rannsóknarstarfi hennar í samráði við ríkisskattstjóra.

Nú telur ríkisskattstjóri ástæðu til að breyta ályktun skattstjóra um skattákvörðun skv. lögum þessum eða öðrum lögum um skatta og gjöld, sem álögð eru af skattstjórum, og getur hann þá, þótt eigi hafi verið kært, lagt málið fyrir ríkisskattanefnd, sem breyta má ákvörðun skattstjóra og gera gjaldþegni skatt að nýju. Ætíð skal nefndin gera gjaldþegni viðvart, áður en hún breytir skattgjaldi hans, án þess að yfir hafi verið kært.

43. gr.

Áfrýjun skattákvörðunar eða deila um skattskyldu frestar ekki eindaga tekju- eða eignarskatts né leysir undan neinum þeim viðurlögum, sem lögð eru við vangreiðslu hans. En ef skattur er lækkaður eftir úrskurði eða dómi eða niður felldur, skal endurgreiðsla þegar fara fram. Víkja má frá ákvæði 1. málslíðs, ef sérstaklega stendur á, samkvæmt ákvörðun ríkisskattstjóra.

44. gr.

Skattstjórar og ríkisskattanefnd skulu halda gerðabækur í því formi, er fjármálaráðherra fyrirskipar. Þá skulu og skattstjórar gefa Hagstofu Íslands skýrslu í því formi, sem hún ákveður, um framtaldar eignir og tekjur, álagða skatta og önnur atriði, sem tilgreind eru í framtölum.

45. gr.

Fjármálaráðuneytið hefur eftirlit með því, að skattstjórar og ríkisskattanefnd ræki skyldur sínar og fylgi réttum reglum í starfi sínu. Hefur það rétt til að fá sendar framtalsskýrslur og leita umsagnar og skýringa ríkisskattanefndar og skattstjóra á öllu því er framkvæmd þessara laga varðar.

46. gr.

Lögreglustjórar — í Reykjavík tollstjóri — innheimta tekju- og eignarskatt á manntalsþingum ár hvert. Sé skatturinn eigi greiddur innan mánaðar frá gjalddaga, skal greiða dráttarvexti, $\frac{1}{2}\%$ fyrir hvern mánuð eða brot úr mánuði, sem greiðsla dregst. Nú er skattur eigi greiddur fyrir næstu áramót, eftir að hann var á lagður, og skal þá greiða 1% dráttarvexti fyrir hvern mánuð eða brot úr mánuði, sem greiðsla dregst frá þeim áramótum. Fjármálaráðherra getur með reglugerð sett fyllri ákvæði um innheimtuna, svo sem að gjalddagar skuli vera fleiri en einn á ári, þar sem það þykir henta, um tilbúning og sölu skattmerkja og þess háttar. Einnig getur fjármálaráðherra með reglugerð skyldað kaupgreiðendur til að gefa skýrslur um mannhald og halda eftir og skila til innheimtumanns upp í þinggjöld manna hluta af kaupi þeirra til lúkningar gjöldunum, og má í reglugerðinni setja ýtarlegri ákvæði um allt, er að þessu lýtur. Kaupgreiðandi ábyrgist þá fé það, er hann hefur haldið eftir sem geymslufé. Fé þetta og gjöld, er ekki hefur verið haldið eftir vegna vanrækslu kaupgreiðanda, má taka lögtaki hjá honum sem eigin skattar væru. Nú vanrækir kaupgreiðandi að halda fé eftir upp í gjöldin, skila innheimtufé eða umkröfðum skýrslum, og má þá einnig beita sektum, ef eigi er úr bætt innan hæfilegs frests, er innheimtumaður ákveður.

Þeir, sem hafa á hendi fjárforræði ólögráða manna, bera ábyrgð á skattgreiðslu þeirra. Um ábyrgð atvinnuveitanda á skattgreiðslu útlendinga, sem þeir hafa í þjónustu sinni, fer svo sem segir í 5. gr. laga nr. 22/1956.

Fjármálaráðherra getur með reglugerð ákveðið, að innheimta skuli fyrir fram upp í væntanleg þinggjöld yfirstandandi árs hjá hverjum gjaldanda fjárhæð, er nemi allt að $\frac{3}{4}$ hlutum þeirra þinggjalda, sem honum bar að greiða næstliðið ár.

Nú breytir rikisskattanevnd skatti svo seint, að tilkynning um það hefur eigi náð innheimtumanni fyrir gjalddaga skattsins, og skal hann þá innheimta eða endurgreiða þann skatt síðar.

Óheimilt er að slíta félagi og úthluta eignum þess, fyrr en opinberir skattar af tekjum þess og eignum hafa að fullu verið greiddir fyrir allan starfstíma félagsins.

VII. KAFLI Refsiákvæði.

47. gr.

Nú bætir skattþegn úr göllum á framtali sínu, sbr. 5. málsl. 1. mgr. 37. gr., og er þá skattstjóra heimilt, þrátt fyrir það, að bæta allt að 15% við þær tekjur og/eða eign, sem skattþegn kann að hafa undanfelldar í framtali sínu.

Bæti skattþegn eigi úr göllum á framtali sínu, sbr. 6. málsl. 1. mgr. 37. gr., skal skattstjóri bæta 25% við þær tekjur og/eða eign, sem hann áætla, að skattþegn hafi undanfelldar í framtali sínu.

Telji skattþegn eigi fram innan tilskilins framtalsfrests, sbr. 1. mgr. 35. gr., en framtalsskýrsla hans barst áður en skattskrá er lögð fram, skal skattstjóri bæta 25% við þær tekjur og/eða eign, sem hann áætla skattþegni, sbr. 2. mgr. 37. gr.

Nú telur skattþegn eigi fram áður en skattskrá er lögð fram, og skal þá skattstjóri bæta 25% við þær tekjur og/eða eign, sem hann áætla skattþegni, sbr. 2. mgr. 37. gr.

Nú kærir skattþegn ákvörðun skattstjóra, skv. 6. málsl. 1. mgr. 37. gr., sbr. 2. mgr. þessarar gr., til skattstjóra innan tilskilins kærufrests, og bætir þar úr göllum á framtali sínu, og skal þá miða skattmat við það, sem rétt virðist skv. þá framkomnum gögnum og rökum, að viðbættum 20% viðurlögum við þær tekjur og/eða eign, sem ákvarðað er að hafi verið undanfelldar á framtali. Nú er eigi bætt úr göllum á framtali fyrr en við kæru til rikisskattanevndar, og skal þá miða skattmat við það, sem rétt virðist skv. þá framkomnum gögnum og rökum, að viðbættum 25% viðurlögum við þær tekjur og/eða eign, sem ákvarðað er að hafi verið undanfelldar á framtali.

Framtal skattþegns, sem berst eftir lok framtalsfrests, en áður en skattskrá er lögð fram, skal tekið sem kæra til skattstjóra, hvort sem skattþegn kærir álagningu eða ekki, og skal þá miða skattmat við þær tekjur og/eða eign, sem réttar virðast skv. þá framkomnum gögnum og rökum. Skal þá lækka viðurlög þau, sem um ræðir í 3. mgr. þessarar greinar, þannig, að þau ákveðist 1% fyrir hvern dag, sem skil hafa dregið, af þannig ákvörðuðum tekjum og/eða eignum, þó aldrei hærri en 15%.

Nú sendir skattþegn framtal með kæru til skattstjóra, og skal þá miða skattmat við þær tekjur og/eða eign, sem réttar virðast skv. framkomnum gögnum og rökum, að viðbættum 20% viðurlögum af þannig ákvörðuðum tekjum og/eða eign. Nú sendir skattþegn framtal með kæru til rikisskattanevndar, og skal þá miða skattmat við þær tekjur og/eða eign, sem réttar virðast skv. framkomnum gögnum og rökum, að viðbættum 25% viðurlögum af þannig ákvörðuðum tekjum og/eða eign.

Fella má niður viðurlög skv. þessari grein, ef skattþegn færir rök að því, að honum verði eigi kennt um galla á framtali, að óviðráðanleg atvik hafi hamlað því, að hann bætti eigi úr göllum á framtali, gerði framtalsskýrslu, eða hún kæmi til skila á réttum tíma.

48. gr.

Nú skýrir skattþegn af ásetningi eða stórkostlegu hirðuleysi rangt frá einhverju því, er máli skiptir um tekjuskatt hans eða eignarskatt, og skal hann þá sekur um allt að tífaldri skattupphæð þeirri, sem undan var dregin. Einnig er heimilt að sekta skattþegn, sem ekki hefur talið fram til skatts, um allt að tífaldri skattupphæð þeirri, sem áætlun var of lág, ef skattur er reiknaður að nýju samkvæmt 2. mgr. 38. gr. Eigi má þó reikna skattsekt samkvæmt þessari mgr. lengra aftur í tímann en 6 ár, sbr. 38. gr.

Nú verður slíkt uppvíst við meðferð dánarbús, og skal þá greiða úr búinu tvöfalda þá upphæð, er á vantar.

Hver sá, sem af ásetningi eða stórkostlegu hirðuleysi gefur skattyfirvöldum rangar eða villandi upplýsingar um atriði, sem varða skattframtöl annarra aðila, eða gegnir ekki skyldu sinni samkvæmt 36. gr., skal sekur um allt að helmingi þeirrar fjárhæðar, sem undan skyldi draga með hinum röngu eða villandi upplýsingum eða fellt var undan að gefa upplýsingar um.

Hver sá, sem í atvinnuskyni aðstoðar við ranga eða villandi skýrslugjöf til skattfyrivalda, skal sekur um allt að helmingi þeirrar fjárhæðar, sem undan skyldi draga með hinni röngu eða villandi skýrslugjöf.

Fyrir endurtekin og stórfelld brot samkvæmt 1., 3. og 4. mgr. þessarar greinar má dæma menn í allt að 2 ára varðhaldsvist, enda liggi ekki þyngri refsing við brotum samkvæmt hinum almennu hegningarlögum.

Nefnd, er í eiga sæti ríkisskattstjóri, skattrannsóknarstjóri og lögfræðingur, er fullnægir embættisskilyrðum héraðsdómara og ráðherra skipar, ákveður sektir samkvæmt 1., 3. og 4. mgr., nema ríkisskattstjóri eða sökunautur óski, að málinu sé vísað til dómstóla. Ríkisskattstjóri skal vera formaður nefndarinnar. Nefnd þessi ákveður og sektir samkvæmt 25. gr. laga nr. 10/1960, um söluskatt, nema fjármálaráðherra eða sökunautur óski, að máli sé vísað til dómstóla.

49. gr.

Skattstjórum, ríkisskattanefnd og umboðsmönnum skattstjóra er bannað, að viðlagðri ábyrgð eftir ákvæðum almennra hegningarlaga um brot í opinberu starfi, að skýra óviðkomandi mönnum frá því, er þeir komast að í sýslan sinni um tekjur og efnahag gjaldþegna.

Hið sama er um þá, er veita skattstjórum og ríkisskattanefnd aðstoð við starf þeirra eða á annan hátt fjalla um framtalsskýrslur manna.

50. gr.

Nú gegnir einhver ekki skyldu sinni skv. 36. gr. eða skorast undan að láta þar nefndar upplýsingar, skýrslur og gögn af hendi, og skal þá ríkisskattstjóri skera úr um skilaskylduna og getur, ef þörf krefur, lagt við dagsektir, unz skyldunni er fullnægt.

Skiptaráðendur og skiptaforstjórar skulu, að viðlögðum dagsektum samkvæmt úrskurði ríkisskattstjóra, gefa skattstjóra skýrslu um fjármuni látinna manna, ef fjármunirnir nema meira en 10000 kr.

Nú er svo ástatt sem 1. mgr. segir, og dagsektir teljast eigi einhlítar til að knýja fram skýrslur eða önnur gögn, er þar greinir, og getur ríkisskattstjóri eða skattrannsóknarstjóri þá vísað sökinni til dómara (sakadómara) til meðferðar. Dómari

skal taka slíkt mál án tafar til rannsóknar að hætti opinberra mála, og er ríkisskattstjóra eða skattrannsóknarstjóra rétt að vera staddir við þá rannsókn eða láta fulltrúa sína vera það. Að rannsókn lokinni sendir dómari rannsóknargerðir sínar til ríkisskattstjóra, er hlutast til um frekari meðferð máls að lögum.

51. gr.

Sektir samkvæmt lögum þessum renna í ríkissjóð, og má innheimta þær með aðför. Um sektir þær, sem ákveðnar verða skv. 48. gr., gilda þó sömu reglur að því er innheimtu varðar og um tekjuskatt, eftir því sem við á, þar á meðal um lögtaksrétt.

Með mál út af brotum á lögum þessum fer að hætti opinberra mála.

VIII. KAFLI

Ýmis ákvæði.

52. gr.

Heimilt er skattstjóra að taka til greina umsókn skattþegns um lækkun tekjuskatts, þegar svo stendur á sem hér segir:

1. Ef veikindi, slys, mannlát eða skuldatöp hafa skert gjaldþol skattþegns verulega.
2. Ef skattþegn hefur veruleg útgjöld haft vegna menntunar barna sinna, eldri en 16 ára.
3. Ef á framfæri skattþegns eru börn, sem haldin eru langvinnum sjúkdómum eða eru fötluð eða vangefin og valda framfærendum útgjöldum umfram venjulegan framfærslukostnað. Nú fellst skattstjóri á umsókn framfæranda, og skal hann þá eiga rétt á tvöföldum barnafrádrætti vegna barna þessara, sbr. 16. gr.
4. Ef skattþegn hefur foreldra eða aðra vandamenn sannanlega á framfæri sínu, má veita sama frádrátt og fyrir börn.

Nánari ákvæði um skilyrði fyrir framangreindum ívilnunum skulu sett í reglugerð. Skattstjóri getur af eigin hvötum veitt lækkun samkvæmt þessari grein. Ríkisskattstjóri skal fylgjast sérstaklega með lækkunum samkvæmt þessari grein og sjá til þess, að samræmis sé gætt.

Greiði skattþegn, sem skattskyldur er hér á landi samkvæmt ákvæðum I. kafla þessara laga, skatt af eignum sínum og tekjum, sem skattskyldar eru hér á landi, til ríkissjóðs eða opinberra aðila í ríki, sem Ísland hefur ekki gert við tvísköttunarsamning, er ríkisskattstjóra heimilt, samkvæmt umsókn skattþegns, að lækka tekjuskatt eða eignarskatt hans með hliðsjón af þessum skattgreiðslum.

53. gr.

Skylt er að hækka eða lækka þær fjárhæðir, sem um ræðir í A- og D-liðum 13. gr., 14. gr. og 16. gr., svo og þrepin í skattstiga þeim, sem um ræðir í I. lið 25. gr., í samræmi við skattvísitölu, sem ákveðin skal í fjárlögum ár hvert, í fyrsta sinn í fjárlögum fyrir árið 1972.

54. gr.

Heimilt er fjármálaráðherra að breyta tímaákvörðunum og frestum þeim, sem um ræðir í VI. kafla, eftir því sem þörf krefur.

55. gr.

Fjármálaráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd þessara laga, nánari ákvörðun skattskyldra tekna og eigna og störf skattstjóra og ríkisskattanefndar.

Ráðherra getur í reglugerð kveðið á um sérstakt bókhald, þar á meðal birgða-bókhald, skattskyldra aðila, og svo um löggildingu þess, færslu og geymslu.

56. gr.

Nú hafa undirskattanefndum eða yfirskattanefndum verið falin sérstök störf samkvæmt lögum eða reglugerðum, og skulu þá skattstjórar þeir, sem skipaðir verða eftir lögum þessum, leysa þau störf af hendi, unz öðruvísi verður ákveðið.

57. gr.

Með lögum þessum eru felld úr gildi ákvæði 1., 2. og 3. gr. laga nr. 78/1967 og lög nr. 48/1970.

Lög þessi skulu þegar öðlast gildi og koma til framkvæmda við álagningu skatta til ríkissjóðs fyrir skattárið 1971.

Ákvæði 4. mgr. 38. gr., 39. gr., 40. gr., 2. málsl. 6. mgr. 47. gr., 3. mgr. 52. gr., svo og 1. tl. ákvæða til bráðabirgða skulu þó koma til framkvæmda við álagningu skatta fyrir skattárið 1970

Ákvæði til bráðabirgða.**I.**

Við ákvörðun skattskyldra tekna á skattárinu 1970, skulu skattstjórar draga frá tekjum ársins 1970 fjárhæð, sem sé jöfn 20% af gjaldfærðum fyrningum fasteigna skattþegns, annarra en íbúðarhúsnæðis, fyrir árið 1970 og 40% af gjaldfærðum fyrningum lausafjár skattþegns, þar með talin skip og loftför, fyrir árið 1970, miðað við þær eignir, sem hann átti í árslok 1968 og í árslok 1970. Til gjaldfærðra fyrninga í þessu sambandi skal þó ekki telja þær gjaldfærðar fyrningar, sem myndast hafa af hækkun bókfærðra eigna vegna gengistapa á árinu 1968.

II.

Sameignarfélög með ótakmarkaðri ábyrgð félagsmanna, sem fullnægja ekki skilyrðum 1. mgr. C-liðs 1. mgr. 5. gr., þar sem eignum og tekjum skal nú skipt með sameigendum, sem lagt hafa fé í varasjóð samkvæmt 2. mgr. 17. gr. laga nr. 90/1965 og eiga fé í varasjóði við gildistöku þessara laga, skulu leggja ⅓ hluta varasjóðsins við höfuðstól eigenda, og telst sú ráðstöfun varasjóðs ekki til skattskyldra tekna eigenda. Þann hluta varasjóðsins, sem eftir stendur, skal telja með skattskyldum tekjum eigenda með að minnsta kosti einum fimmta hluta ár hvert, þar til varasjóðurinn er að fullu leystur upp. Þeim hluta varasjóðsins, sem hefur ekki verið leystur upp á hverjum tíma, mega eigendur þó verja til að mæta sérstökum fyrningum samkvæmt ákvæðum 5. mgr. D-liðs 15. gr.

III.

Heimilt er atvinnufyrirtækjum á árunum 1971 og 1972 að láta meta endurkaupsverð fyrirannlegra eigna sinna, samkvæmt 1.—3. tl. 2. mgr. A-liðs 15. gr., sem þau áttu í árslok 1970, en höfðu eignast fyrir árslok 1968. Endurkaupsverð eigna samkvæmt 2. og 3. tl. 2. mgr. A-liðs 15. gr. skal teljast jafnt fasteignamatsverði samkvæmt fasteignamati því, sem gildi tekur á árinu 1971. Frá endurkaupsverði eignanna skal draga þá óbókfærðu fyrningu, sem eigandi þeirra fékk á skattárinu 1970 vegna þessara eigna samkvæmt 1. tl. ákvæða til bráðabirgða, og telst mismunurinn heildarfyrningarverð eignanna samkvæmt B-lið 15. gr. Frá þannig ákvörðugu heildarfyrningarverði lausafjár samkvæmt 1. tl. 2. mgr. A-liðs 15. gr. skal draga hlutfallstölu þeirra fyrninga, sem samtals hefur verið notuð af eiganda eignarinnar á liðnum árum, þó aldrei meira en 80% fyrir eignir, sem eigandinn eignaðist fyrir 1. janúar 1960, og 50% fyrir eignir, sem hann eignaðist eftir þann tíma, og telst þessi frádráttur fengin fyrning samkvæmt C-lið 15. gr. Aldrei má hið nýja bókfærða verð eignar vera hærra en sennilegt gangverð hennar.

Fjármálaráðherra setur í reglugerð nánari reglur um framkvæmd endurmatsins.

Hækkun bókfærðs verðs eigna samkvæmt mati þessu telst ekki til skattskyldra tekna. Skattstjórar skulu úrskurða um matið. Skattþegn, sem vill ekki sætta sig við úrskurð skattstjóra, getur skotið máli sínu til ríkisskattstjóra, sem kveður upp um það endanlegan úrskurð.

IV.

Á árunum 1971 og 1972 er úthlutun jöfnunarhlutabréfa, sem eigi teljast til arðs, sbr. 2. mgr. D-liðs 1. mgr. 7. gr., bundin því, að eignarhlutdeild hluthafa í hlutafélagi breytist ekki við útgáfu bréfanna og útgáfan sé byggð á raunverulegu verðmæti hreinna eigna félagsins, annarra en arðjöfnunarsjóðs eða skattfrjáls varasjóðs.

V.

Sameignarfélög, sem stofnuð hafa verið fyrir gildistöku þessara laga, sem óska að verða skattlögð sem sjálfstæðir skattþegnar samkvæmt 1. mgr. C-liðs 1. mgr. 5. gr., skulu eigi síðar en í árslok 1971 tilkynna skattstjóra hlutaðeigandi skattumdæmis um þá ósk. Tilkynningu skal fylgja vottorð um skráningu og staðfest eftirrit af félagssamningi, er fullnægi skilyrðum 1. mgr. C-liðs 1. mgr. 5. gr.

Á árunum 1971 og 1972 má yfirfæra á stofnfjárreikning eigenda þessara félaga bókfærða hreina eign félagsins í árslok 1970, aðra en skattfrjálsan varasjóð, án þess að yfirfærslan teljist til arðs, sbr. 3. mgr. D-liðs 1. mgr. 7. gr. Sama gildir um hækkun bókfærðs verðs eigna þessara félaga, stafi hækkunin af notkun heimilda í III. tl. ákvæða til bráðabirgða.

VI.

Hlutaðeigandi félög, sem stofnuð hafa verið við gildistöku þessara laga og óska að fá undanþágu frá ákvæðum A-liðs 17. gr., skulu eigi síðar en í árslok 1971 senda umsókn þess efnis til skattstjóra hlutaðeigandi skattumdæmis.

VII.

Meðan skattþegnum er skylt að greiða eignarútsvör, er þeim heimilt að draga greidd eignarútsvör frá tekjum, áður en skattur er á þær lagður. Sama gildir um greiddan eignarskatt, sem álagður verður á gjaldárinu 1971 eða síðar samkvæmt ákvæðum I. tl. 26. gr. laga nr. 90/1965.

Gjört í Reykjavík, 15. júní 1971.

Kristján Eldjárn.

(L. S.)

Magnús Jónsson.